

hme

Celje - skladišče
D-Per

70/1983

1119830250,9

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

Zbora kolektiva
SOZD HMEZAD
17. septembra ob 13. uri
v PREBOLDU ne bo.

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

GLASILO DELAVCEV SOZD »HMEZAD« ŽALEC – LETO XXXVII. – SEPTEMBER – 1983 – ŠT. 9

SOZD HMEZAD

PRETEHTALI SMO POLLETNO POSLOVANJE

UVODNO POJASNILO

Informacija o poslovanju v letošnjem prvem polletju zajema izbirne podatke iz periodičnih obračunov posameznih organizacijskih delov SOZD Hmezad ter pojasnjuje globale poslovanja Hmezada kot celo-

te po obsegu proizvodnje in vrednostnih dosežkov.

Osnovna usmeritev, ki je bila opredeljena z letnim planom, je poudarjala povečanje proizvodnje hrane in povečanje izvoza. Ob tem so bili sprejeti kazalci gibanj, katere pa uresničujemo različno.

Uresničevanje gibanja poslovanja je naslednje:

Kazalci	Plan 83	Realizacija plana	Primerjava z lanskim obdobjem
- Fizični obseg	12 %	48 %	8 %
- Fizični obseg brez trgovske dejavnosti	9 %	45 %	4 %
- Zaposlenost	4 %	45 %	2 %
- Produktivnost	8 %	75 %	6 %
- Ekonomičnost	-2 %	100 %	-
- Celotni prihodek	37 %	49 %	47 %
- Dohodek	23 %	52 %	53 %
- Osebni dohodek	15 %	45 %	27 %
- Ostanek čistega doh.	44 %	62 %	106 %

(Nadaljevanje na 4. strani)

DOLGOROČNI PROGRAM GOSPODARSKE STABILIZACIJE

Skupščina SFRJ je na zasedanju 28. julija sprejela dolgoročni program gospodarske stabilizacije, ki naj bi prinesel bistvene spremembe v gospodarski politiki in v našem delu in življenju. Pred vse nas se postavljajo zahtevne naloge, ki jih bomo morali uresničiti v prihodnjih mesecih in letih.

Skrb za večjo proizvodnjo bo naša glavna naloga, večji izvoz je strateška usmeritev dolgoročnega stabilizacijskega programa. Zdaj ne gre samo za to, da bi preživeli, ampak za ustvarjanje pogojev za naš nadaljnji razvoj. V vseh nas mora dozoreti spoznanje, da moramo začeti delati drugače, več in bolj, da je mogoče prebroditi velike težave samo z zagnanostjo in prizadevnostjo vseh in povesd v Jugoslaviji.

Tudi pred delavci in združenimi kmeti Hmezada stojijo pomembne in odgovorne naloge. V Hmezadu smo že sprejeli temelje stabilizacijskih izhodišč gospodarjenja, ki nas zavezujejo k večjemu in boljšemu delu, k uresničevanju plana, večji proizvodnji, večjemu izvozu, efikasnemu samoupravljanju in aktivni kadrovski politiki.

Na ravni SOZD smo oblikovali posebni štab sestavljen iz najodgovornejših delavcev Hmezada, ki bo tekoče spremljal naše delovanje. Uresničevanje stabilizacijskih izhodišč gospodarjenja je tako v Hmezadu temeljna naloga vseh združenih DO, TOZD, TZO, TOK, delavcev in kmetov.

Slavko Košenina

Hmelj, pridne roke, optimističen pogled v prihodnost in debel kos kruha

Umrli je MIHA MARINKO

Devetnajstega avgusta 1983 je v 83 letu starosti umrl tovariš Miha Marinko, narodni heroj, predvojni revolucionar, prvi komisar slovenske partizanske vojske, dolgoletni član CK KPJ in CK ZKJ, sekretar CK KP in CK ZK Slovenije, predsednik ljudske skupščine LRS in predsednik vlade LRS, predsednik glavnega odbora SZDL Slovenije in član sveta federacije.

Od umrlega smo se poslovili 22. avgusta na Trgu revolucije v Ljubljani, ko smo posmrtno ostanke položili v grobnico narodnih herojev.

VSEBINA:

Stran 5 – To je Kmetijska zadruga Savinjska dolina

Stran 7 – 31. svetovni hmeljarski kongres

Stran 9 – Pred jesensko setvijo

Stran 13 – Stezice

S PROBLEMSKE KONFERENCE OOZK HMEZADA

Na konferenci smo sprejeli izhodišča stabilizacijske politike za leto 1983

Zapleteni in zaostreni pogoji poslovanja v tem letu narekujejo, da moramo temeljito zavihati rokave in se polno angažirati za doseganje čim boljših rezultatov.

Pozornost ob sestavi plana, usklajevanja po koordinacijah, sprejem plana in popravkov plana, so omogočili, da je že plan za leto 1983 po vsebini stabilizacijsko naravn.

Tako postavljeni plani od operativnih v poslovnih enotah, preko temeljnih organizacij, delovnih organizacij, do zbirnega za sestavljeno organizacijo so obveza vsakega delavca po zadolžitvah, ki so s planom določene.

Ob tako hitrih spremembah zunanjih faktorjev gospodarjenja, ki so prisotne v tem času, je poglobljena obveza izvršitev obsega proizvodnje, ki je prvi pogoj doseganja kakršnihkoli rezultatov.

Samo dosegati plan pa ni dovolj.

– Usklajevati moramo proizvodnjo in postaviti trdnejše proizvodne odnose, ki bodo sloneli na dohodkovnih povezavah;

– uvajati moramo tehnološke izboljšave, ob večjem upoštevanju domačega inovatorstva;

– izkoristili bomo vse obstoječe zmogljivosti v proizvodnji;

– zaposlovanje in kadrovska politika morata prispevati k večji produktivnosti dela;

– najti in opredeliti moramo razvojne usmeritve tam, kjer ni mogoče zaradi naravnih omejitev širiti proizvodnje;

– izkoristiti moramo prednosti skupnega nastopa pri prodaji in nabavi.

Na ta način lahko plan tudi presegemo.

Plan izvoza je že pogoj prodobivanja sredstev za repromateriale, torej je izvoz rešitvena bilka za nadaljno proizvodnjo, zato pa tudi nenadomestljiva potreba.

Ob izdelavi plana pa smo dokaj ohlapno obravnavali materialne stroške. Zato mora biti ob obveznosti doseganja večje proizvodnje sorazmerna obveznost manjši materialni stroški, saj le na ta način bomo obdržali nivo ekonomičnosti.

Usklajenost delitve dohodka z družbenim dogovorom je v Hmezadu s planom dosežena. Odstopanja bomo v Hmezadu usklajevali le v primerih, ko bodo planske obveznosti proizvodnje upoštevane in dosežene.

Finančna situacija ni rožnata. Tehnica med lastnimi sredstvi in krediti je daleč nagnjena na stran kreditov, kar močno obremenjuje z obrestmi dohodek, obveznosti vračila pa ustvarjena poslovna sredstva. Na tem področju moramo prav posebno biti disciplinirani. Ta disciplina je zlasti potrebna pri investicijski porabi.

Že 49. leta smo se odločili za samoupravni družbeni red. Zato ga moramo dograjevati. Boljšo kvaliteto in učinkovitost pa moramo doseči z optimalno strukturo organov, z opredeljeno delitvijo dela med organi, s smotnimi, temeljnimi in objektivnimi informacijami ter povezanostjo samoupravnih, družbenopolitičnih, vodilnih in strokovnim mehanizmov in odločitev.

Ob uresničevanju teh temeljnih izhodišč je pričakovati tudi ob neugodnih gospodarskih razmerah ugodne rezultate. Da bo pa naše delo resnično učinkovito in da bodo ta izhodišča uresničevana, je nujno sproti spremljati dogodke in rezultate, v primerih odstopanja pa sproti ukrepati.

D. M.

IMENOVANJA – IMENOVANJA

Andrej SOTELŠEK, roj. 1947. leta, dipl. ekonomist iz Ljubljane, doslej sekretar izvršnega odbora Samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino je bil imenovan za direktorja DO Jata Ljubljana.

Anton TOMAN, roj. 1935. leta, kmetijski inženir iz Kaplje vasi, doslej vodnogospodarski inšpektor pri SO Žalec je bil imenovan za upravnika TZO Gotovlje.

Milan LEŠNIK, roj. 1955. leta, dipl. pravnik s Polzele je bil imenovan za vodjo odnosov v združenem delu v DO Celjska mesna industrija Celje.

Savo ČURČIČ, roj. 1938. leta, dipl. strojni inženir iz Žalca, je bil ponovno imenovan za vodjo razvojno tehnološke službe v DO Minerva Žalec – Zabukovica.

Boris CIMERMAN, roj. 1946. leta, strojni inženir iz Žalca, doslej vodja vzdrževanja v DO Minerva Žalec Zabukovica je bil imenovan za vodjo službe proizvodnje in vzdrževanja v isti delovni organizaciji.

OBČINA ILIRSKA BISTRICA

KNEŽEVIĆ IN FRELIH NA OBISKU

Predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano tov. Milan KNEŽEVIĆ in predsednik Zadrugne zveze Slovenije tov. Leon FRELIH sta v začetku meseca avgusta obiskala občino Ilirska Bistrica.

S predstavniki izvršnega sveta občine Ilirska Bistrica in DO Kmetijstva Ilirska Bistrica smo obravnavali problematiko sedanjega in bodočega razvoja agroživilstva v tej občini. Ugotovljeno je, da je dosežen viden napredek na področju razvoja kmetijstva, zlasti pri izgradnji novih ali z adaptacijo povečanih kapacitet za povečano prirajo mesa, mleka, proizvodno in predelavo zelja, realizaciji Brkinskega programa in še na drugih področjih.

Pri proizvodnji pšenice so bili v letošnjem letu v družbenem in zasebnem sektorju kmetijstva doseženi vzpodbudno visoki hektarski donosi tudi od 40 do 60 centov pridelka pšenice na hektar.

V zaključnem delu razgovora je bilo dogovorjeno, da se pospešeno nadaljujejo naloge v zvezi z razvojem kmetijstva na tem območju, kjer je še veliko neizkoriščenih možnosti in da se v najkrajšem času izdela celovit program razvojnih možnosti kmetijstva v občini Ilirska Bistrica.

I. Glušič

SVET DIREKTORJEV

Razširjena seja sveta direktorjev je 29. 6. obravnavala sklepe problemske konference komunistov SOZD z dne 22. 6. 1982. Sklepe konference se mora obravnavati na samoupravnih organih, OOZK, OOS ter v poslovodnih in strokovnih sredinah. Poslovodni in strokovni delavci so politično in moralno odgovorni za realizacijo teh sklepov.

Izdelati bo potrebno notranji instrumentarij stimulacij za DO, ki izvažajo, ter tako spremeniti notranjo devizno politiko.

Na področju investicijske dejavnosti se mora spoštovati prioritete po srednjeročnem planu razvoja in sprejetih letnih planov investicij.

Svet direktorjev je tudi razpravljal in sprejel smernice za nadaljno usmeritev SOZD Hmezad. S to usmeritvijo je potrebno seznaniti samoupravne organe in družbenopolitične organizacije.

Nadalje je svet direktorjev sprejel informacijo o poteku del na idejnem projektu informacijskega sistema SOZD ter program sodelovanja s SR Makedonijo.

★

Svet direktorjev je 16. avgusta obravnaval poslovanje v prvem polletju ter naloge v SOZD Hmezad v smislu sprejetih ukrepov in stališč v zvezi s stabilizacijo in drugimi gospodarskimi ukrepi. Ker je še veliko odprtih problemov na izvoznem področju, so posvetili posebno pozornost prav temu vprašanju.

Nadalje so obravnavali sklepe problemske konference komunistov SOZD Hmezad in sklepe 9. seje CKJ.

Sprejet je bil sklep, da svet direktorjev opravlja skupaj z DPO funkcijo stabilizacijskega odbora in da se na nivoju SOZD Hmezad imenuje komite za SLO in družbeno samozaščito.

V. I.

HMEZAD, HMEZAD, HMEZAD, HMEZAD, HMEZAD

Članice SOZD Hmezad uporabljajo ime HMEZAD kot sestavni del imena svojih delovnih organizacij.

Tako je v začetku firme vsake združene DO navedeno skupno ime HMEZAD. Ime HMEZAD se pojavlja na dopisih, žigih, izdelkih, v ekonomski propagandi in v sredstvih javnega obveščanja (radio, televizija, časopisi). S skupnim imenom HMEZAD izpričujemo pripadnost veliki družini 3800 delavcev in nad 5000 združenih kmetov in obrtnikov. Ime HMEZAD nosi 17 DO in 39 TOZD na območju 7 občin v SR Sloveniji in naša predstavnostva v drugih republikah. HMEZAD je ime, ki se je uveljavilo doma in v svetu. Uporabi imena HMEZAD moramo dati večji poudarek. Ime HMEZAD moramo enotno uporabljati v vseh DO in TOZD, s tem pa bomo tudi na zunaj poudarili našo skupno pripadnost sistemu HMEZADA.

»Članice se dogovorimo, da uporabljamo ime HMEZAD kot sestavni del svojih firm oziroma uporabljamo poleg firme del skrajšane firme SOZD: SOZD HMEZAD« (8. člen Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Hmezad).

Priznanja občine Žalec za leto 1983

Na slavnostni seji zborov skupščine občine Žalec ob praznovanju praznika občine Žalec 7. julija so med drugim priznanja občine Žalec prejeli tudi naslednji delavci in delovne organizacije v okviru SOZD Hmezad Žalec:

PLASKAN Vlado iz Žalca, zlati grb občine Žalec

Utemeljitev:

Tovariš Plaskan je udeleženec NOB od junija 1944. Po demobilizaciji 1946. leta je kot podporočnik služboval pri sekretariatu za notranje zadeve Ljubljana kot poverjenik mesta Maribor. Od 1952. do 1957. leta je delal doma na kmetiji, potem pa se je zaposlil kot upravnik v Kmetijski zadrugi Prebold in je v Hmezadu bil zaposlen vse do konca letošnjega aprila, ko se je upokojil. Opravljal je tudi profesionalno funkcijo podpredsednika skupščine občine Žalec v letih 1961–1963. Vseskozi je bil aktiven družbeni in politični delavec ter je opravljal vrsto pomembnih dolžnosti in občinskem, regijskem in republiškem merilu. Posebno se je angažiral v skupščinskem sistemu, v organizaciji SZDL in ZK.

Bil je podpredsednik občinske skupščine, v prejšnjem skupščinskem sistemu odbornik oz. v sedanjem že drugo mandatno dobo delegat družbenopolitičnega zbora ter delegat zbora občin v skupščini SR Slovenije. Bil je dolga leta predsednik OK SZDL Žalec ter član odbora za kmetijstvo pri gospodarski zbornici SR Slovenije.

POTOČNIK Franc iz Kaplje vasi, zlati grb občine Žalec

Utemeljitev:

Tovariš Potočnik je eden redkih kmetov-komunistov v občini Žalec. Med prvimi je prispeval svoja zemljišča za formiranje večjih kompleksov. Začasno je bil zaposlen v kmetijskem kombinatu Žalec in bil upravnik zadružne enote Prebold. Leta 1970 je pričel ponovno kmetovati na zemlji, ki jo je še obdržal. Poleg dela se je stalno aktivno vključeval v samoupravno življenje in delo zadružne enote, kasneje v samoupravnih organih Kmetijske zadruge Savinjska dolina. Aktivno se vključuje v delo organov zadružne zveze Slovenije, sedaj pa je tudi član upravnega odbora zadružne zveze Jugoslavije.

SOZD HMEZAD – DO MINERVA ŽALEC, srebrni grb občine Žalec

Utemeljitev:

Delovna organizacija Minerva Žalec je bila ustanovljena pred 15. leti. Od začetne proizvodnje polietilenskih cevi za izgradnjo vodovodnega omrežja se je delovna organizacija razvila v specializiranega proizvajalca cevi za razne namene uporabe.

Izredno pomemben mejnik v razvoju delovne organizacije pa gotovo predstavlja leto 1976. V tem letu je Minerva začela s predelavo polivinilklorada oz. proizvodnjo drenažnih cevi. Kvaliteta doseženih poslovnih rezultatov se kaže predvsem v jačanju materialne osnove; delež akumulacije se je v delitvi dohodka bistveno povečeval, delež za osebno in skupno porabo pa se je zniževal, medtem, ko so obveznosti iz dohodka ostajale v istem deležu. Izredno pomembno pri ocenjevanju uspešnosti delovne organizacije je tudi dejstvo, da je bil razvoj dosežen v glavnem na osnovi lastnih sredstev in da je v vseh teh letih bila prisotna velika skrb za zagotavljanje obratnih sredstev.

Delo družbenopolitičnih organizacij, predvsem sindikata je uspešno, prav tako pa tudi samoupravnih organov. Posebno velja izpostaviti, da je sodelovanje delovne organizacije in krajevne skupnosti izredno dobro in da rešujejo vprašanja, ki so pomembna za dobro počutje delavcev.

SOZD HMEZAD – DO STROJNA ŽALEC, srebrni grb občine Žalec

Utemeljitev:

Razvoj te delovne organizacije je za razvoj kmetijstva v občini in širše zelo pomemben. Nastala je iz »traktorske postaje Žalec« tako, da se je dejavnost iz leta v leto širila, program dela pa dopolnjeval. V obdobju 1961–1969 je bil dan poseben poudarek predvsem razvoju težke mehanizacije, po letu 1970 pa je imela prednost izgradnja novih prostorov, ki so opremljeni in usposobljeni za kovinarsko dejavnost. Vloga te delovne organizacije je pomembna tudi na področju inovacij pri konstruiranju novih strojev in opreme za pridelovanje hmelja. S svojimi izdelki prodira na tržišče po vsej Jugoslaviji. Ekonomski pokazatelji razvoja so ugodni, načrt razvoja za srednjeročno obdobje pa je vzpodbuden.

JUREŠ Anton iz Celja, plaketa občine Žalec

Utemeljitev:

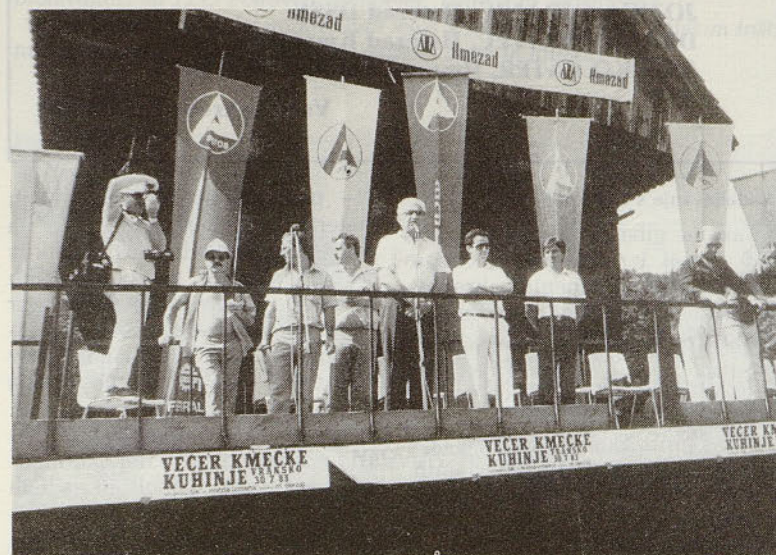
Tovariš Jureš že vrsto let opravlja odgovorne strokovne, organizacijske in vodstvene naloge v Hmezadu, saj uspešno vodi TOZD oziroma

od leta 1979 delovno organizacijo Kmetijstvo Žalec. Delovna organizacija Kmetijstvo je v tem času dosegla vidne proizvodne rezultate. Stalno skrb je posvečal razvoju samoupravnih odnosov in si prizadeval za dosledno informiranost delavcev o vseh proizvodnih in drugih problemih, ki so bili pomembni pri sprejemanju samoupravnih odločitev za razreševanje tekoče razvojne problematike SOZD, DO in TOZD. Tovariš Jureš je družbenopolitično aktiven tudi izven delovne organizacije, predvsem na področju lovstva, krajevne samouprave in dela interesnih skupnosti.

Dobitnikom priznanj iskreno čestitamo!

Fotozapis

7. srečanje mladih zadružnikov Slovenije
Vransko, 30. in 31. julija

Na slavnostni tribuni

Razgovor z mladimi

Ena od številnih ekip

PRIZNANJA SAMOUPRAVLJALCEM IN SREBRNI ZNAKI ZSS V LETU 1983

Za uspešno delo na področju razvoja samoupravljanja sta dobitnika plaket samoupravljanja:

JANEZ ŠKETA, Hmezad Kmetijstvo Žalec

IVAN BRIŠNIK, KS Vransko

Za uspešno in požrtvovalno delo na področju večletnega aktivnega sindikalnega dela so srebrni znak ZSS prejeli:

JOŽICA OJDANIČ, Hmezad DSSS

DRAGO ERJAVEC, Hmezad Kmetijstvo Žalec

SREČKO ČATER, Hmezad Kmetijstvo Žalec.

Vsem iskreno čestitamo!

(Nadaljevanje s 1. strani)

Takšna gibanja smo ustvarjali pod pogoji izredno dinamičnega spreminjanja družbenih ukrepov in prizadevanja kolektiva Hmezada, da dosežemo čim boljše rezultate.

Positivni rezultati znotraj Hmezada, ki so evidentni, izvirajo iz povečanja proizvodnje smotrnem obnašanju pri porabi materialnih sredstev ter iz samoodrekanja pri osebnih dohodkih.

Družbeni ukrepi še vedno v precejšnji meri delujejo negativno:

- pogoste spremembe družbenih ukrepov postavljajo pogoje gospodarjenja v nesigurni položaj;

- nesorazmerje cen je še vedno glavni vzrok neuspehov v proizvodnji mleka in mesa;

- regulativa na področju poslovanja z devizami vedno bolj vspejbuja izsiljevanje deviznih udeležb pri naročilih reprodukcijskega materiala, neusklajenost deviznega tečaja z dejansko vrednostjo dinarja, prekomerna obvezna združevanja. Vsi trije faktorji ustvarjajo devizno sušo, katero pa proizvodnja hrane, ki mora oskrbovati domači trg, težko prenaša;

- pomanjkanje reredukcijskih materialov je najbolj občutno na področju plastičnih mas, izdelkov črne metalurgije ter posameznih vrst blaga za široko potrošnjo, kar negativno vpliva na obseg proizvodnje, prodajo v trgovinah, prav tako pa tudi na nujnost povečanja zaloga reprotmateriala;

- povečanje obrestnih mer pokriva bistveno večji delež dohodka, kar zopet najbolj prizadene kmetijsko proizvodnjo, ki ob naravnih pogojih nizkega koeficienta obračanja sredstev in družbenem urejanju cen, ne more prenesti takih obremenitev;

- zmanjšanje likvidnosti, kot širši družbeni problem se odraža v Hmezadu na porastu neplačane realizacije.

V takšnih okoliščinah smo v Hmezadu uspeli proizvodnost dvigniti, gospodarnost obdržati na lanski ravni, dvigniti pa tudi donosnost.

FIZIČNI OBSEG

Fizični obseg posameznih bistvenih proizvodov in storitev, ki niso sezonskega značaja, smo uresničili takole:

Vrsta proizvodnje in storitev	EM	Realizacija v prvem polletju		Indeks	
		R83 : P83	R83 : R82	R83 : P83	R83 : R82
proizvodnja močnih krmil	t	15.381	50	102	
proizvodnja mleka	1000 l	15.090	47	105	
proizvodnja goveda	t ž. t.	2.585	45	99	
proizvodnja prašičev	t ž. t.	298	40	105	
proizvodnja valilnih jajc	1000 kom	17.667	53	113	
proizvodnja konzumnih jajc	1000 kom	23.753	45	100	
proizvodnja brojlerjev	t ž. t.	6.144	51	110	
predelava mleka	1000 l	21.619	47	107	
predelava mesa	t	3.930	38	100	
predelava perut. mesa	t	4.279	47	102	
odprema hmelja	t	1.925	46	107	
gostinske storitve	1000 obr.	1.050	49	100	
mehanične storitve	ur	83.049	49	111	
proizvodnja kmet. strojev	t	5.605	52	178	
proizv. plastičnih cevi	t	2.136	46	122	
promet trgovin	mio din	3.369	53	151	

Ta obseg proizvodnje pogojuje doseganje plana brez trgovske dejavnosti le 45 % in 4 % rast v primerjavi z obdobjem v letu 1982. Ob upoštevanju trgovske dejavnosti in povečanju cen pa izpolnjujemo plan z 48 %, v primerjavi z lanskim letom pa povečujemo obseg za 8 %.

Takšno doseganje plana ni povsod zadovoljivo. Največji izpad ima **proizvodnja mesa:**

- proizvodnja prašičev zaostaja za planom za 10 %,

- proizvodnja govedi pa 5 %.

Proizvodnja prašičev nikakor ne more steči v KIB in KZSB, KKŠ pa zaostaja 6 % za planom. Proizvodnja govedi dosega v KZD 35 %, KKŠ 39 % in KIB 39 %. Vzroki - neskladje cen in bližina hrvaške meje so že tako v navadi, da vzbujajo malodušje pri iskanju rešitev in izvajanju ukrepov za večjo proizvodnjo. Da je nedoseganje proizvodnje v teh sredinah vzrok tudi subjektivni faktor dokazuje 50 % realizacije plana v KŽ, KZSD in KZSB, ki v skupnem znesku predstavlja 64 % celokupne proizvodnje goveda.

Izpad proizvodnje beleži tudi **predelava mesa.** 12-odstotno zaostajanje za planirano dinamiko je vzrok pomanjkanja surovin iz odkupa živih živali in tudi iz nabave mesa ter neskladje cen, ki onemogoča pokrivanje stroškov predelave.

Proizvodnja mleka v globalu zaostaja za planom le za 3 odstotke. Večje odstopanje beležimo v KZD 41 % in KIB 45 %, kjer slednja iz leta v leto znižuje proizvodnjo. KŽ 51 %, KZSD 48 %, KZSB 48 % in KKŠ 47 % so v tem času v normalnem okvirju realizacije proizvodnje. Tudi proizvodnja mleka se še vedno bori z neskladnostjo cen.

Predelava mleka kljub neskladju cen ne beleži bistvenega odstopanja od planirane dinamike.

Ostale dejavnosti proizvodnje in predelave dosegajo plansko dinamiko.

Trgovska dejavnost v globalu sicer dosega plansko dinamiko, a vendar pod močnim vplivom NT, katere delež v celoti predstavlja dve tretjini. Ob upoštevanju, da je doseženo višje povečanje cen kot je bilo planirano, pa bistveno zaostaja za planom KIB 41 %, manj pa KZSB 48 % in KKŠ 49 %. Pomanjkanje posameznih vrst blaga in padec kupne moči (zlasti ukinitvev potrošniških kreditov) prebivalcev pogjujejo manjši količinski promet, to pa zahteva reorganizacija planiranja v kadrovske in finančnem smislu. K reševanju teh problemov pa v vseh DO še nismo pristopili.

POVZETEK

Če na kratko povzamemo slabe in dobre rezultate, slabe in dobre vplive na gospodarjenje, lahko trdimo, da smo v takšnih okoliščinah, kot so bile, dokaj dobro gospodarili.

Prodajne možnosti so nam v veliki meri naklonjene, saj je le malo takih proizvodov, ki jih v SOZD proizvajamo, da niso na trgu iskane. V trgovinah bo potrebno z malo

več sposobnosti delavcev doseči hitrejšo obračanje blaga.

Na nabavne možnosti močno vpliva naša gospodarska situacija. Kljub velikim težavam pri nabavi posameznih surovin in rezervnih delov je v prvi polovici leta proizvodnja tekla dokaj nemoteno, ob tem pa so nastajali v teh primerih neprimerno večji stroški.

Z izvozom kljub temu, da teče, ustvarjamo premalo deviznih sredstev za pokrivanje najnujnejših potreb, zato bo potrebno na tem področju vložiti več naporov - znanja fizičnega in umskega, za doseganje proizvodnje po količinah in kakovostih ter za doseganje najboljših plasmajev.

Uvoz je bil vsled pomanjkanja deviznih sredstev dokaj okrnjen. Kljub temu pa smo uspeli v večji meri realizirati tisti najnujnejši del, da v proizvodnji ni bilo prevelikih izpadov. V takšni situaciji bo potrebno nekoliko več dogovarjanja, pa tudi več razumevanja pri dogovarjanju in skupnem odločanju pomembnosti in vrstnega reda uvoza.

Finančni rezultat je posledica najrazličnejšega gospodarjenja v DO. Skupne izgube v Hmezadu je v tem času bilo 26.588 tisoč din, kar je 3 krat toliko kot lani. Ta izguba je nastala v TOZD Kmetijstvo in TOZD Kovinarstvo in servisi v KKŠ, TOZD Prevoz v KZD ter v CM.

V KKŠ izvirajo slabi rezultati iz velikih obveznosti v zvezi z naložbami v osnovna in obratna sredstva, majhnega obsega kooperacijske proizvodnje, neakumulativnega programa kovinarske proizvodnje ter za dosežen fizični obseg prevelikih fiksnih stroškov.

V CM se v tem letu borijo z vrsto težav: neusklajenost cen, draga nabava folije in korazcev, visoke terjatve do kupcev, pa še investicija v novi mlekarni. Vse to z vso močjo vpliva na velik negativni rezultat, ki ga niso uspeli odpraviti niti z 10 % povečanjem produktivnosti.

KZD beleži letos slabše rezultate. Plan finančnega rezultata dosega let 26 %. Na slab rezultat močno vplivajo težave v TOZD Prevoz, kjer nizka izkoriščenost kapacitet in visoke obveznosti za obresti, ne dopuščajo pozitivnega rezultata; v TOZD Blagovni promet - usluge, kjer se le s težo prilagajajo novim pogojem trga; TOZD Gostinstvo, ki ga pesti padec kupne moči gostov ter neskladje cen; brez vpliva pa tudi ni nedoseganje proizvodnje v kooperaciji, zlasti na področju goveda in mleka.

S težavami današnjega časa se krepko borijo v GT, kjer je ostanek ČD znatno prenizek. Bistveni del rezultata poberejo cene, ki materialu hitreje naraščajo, kot pa v prodaji, obenem pa še stagnacija obsega prodaje.

Proti naštetim težavam so se uspešno zoperstavili v CMI, MI, NT pa tudi v KIB. Rezultate dobrega gospodarjenja v celoti pa žanjejo ST, KŽ, KZSD, KZSB, VT in JT.

(Nadaljevanje na 5. strani)

To je kmetijska zadruga Savinjska dolina

To je Kmetijska zadruga Savinjska dolina

Osebna izkaznica

Hmezad KZ Savinjska dolina je sestavljena iz 9 temeljnih združnih organizacij in delovne skupnosti skupne službe. Je ena najboljše samoupravno organiziranih DO s tega področja in je prešla za to že več priznanj, med drugim tudi Zlato plaketo Zadrugne zveze Jugoslavije.

V temeljnih združnih organizacijah združuje delo, sredstva in zemljo naslednje število združenih kmetov:

TZO Braslovče	296
TZO Gotovlje	207
TZO Petrovče	411
TZO Polzela	286
TZO Prebold	166
TZO Šempeter	190
TZO Tabor	92
TZO Trnava	182
TZO Vrnsko	141
	= 1971

V devetih TZO in DS SS pa združuje delo 135 delavcev.

ZELENJADARSKA PROIZVODNJA

V pogodbene odnose se vključuje tudi proizvodnja zelja in kumar, ki teče že več let in dosega zelo lepe rezultate. Kumare, ki jih odkupuje Eta Kamnik največ pridelujejo na TZO Polzela, sledita TZO Trnava in Vrnsko, v zadnjem času pa tudi TZO Gotovlje. Natančnost proizvajalcev in izkušnje iz preteklih let ter sodelovanje s strokovno službo nas po kvaliteti pridelanega pridelka uvrščajo v sam slovenski vrh. Tako smo lani oddali 77.680 kg kumar, od katerih je bilo kar 49,25 % najkvalitetnejših.

Tudi zeljarji na našem področju imajo veliko izkušenj. Proizvodnja je dobro utečena, zato tudi rezultati ne izostajajo. Sejemo precej hybrida Celse, nekaj Hisepte in Varaždinsko zelje. Večina proizvodnje, ki je lani znašala 889 t je namenjena kisanju, del pa tudi za presno uporabo. Med največjimi proizvajalci so TZO Petrovče, Šempeter, Trnava in Braslovče.

Tako kot že več let imamo tudi letos v sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije zastavljen mokro poskus zelja in kumar.

Kumare pri Vikiju in Mihaeli Beloglavc v Založah

HMELJARSTVO

Hmeljarstvo je glavna kmetijska panoga. 603 hmeljarji obdelujejo 714 ha hmeljišč.

Kljub neugodnim vremenskim razmeram zaradi toče in neurja na nekaterih območjih TZO beležimo v hmeljarski proizvodnji dobre rezultate. 47 % hmelja je sorte Savinjski golding, ostale površine pa so zasejane z auroro, atlasom, apolinim, buketom, bliskom in bobkom. Sadilni material imamo sami in ga del tudi prodajamo.

Pridelek hmelja (kljub toči) je bil v l. 1982 dosežen v višini 1421 t, to pa je 29 % več kot je bilo planirano.

Temu je pripomogla velika obnova hmeljišč ter zavzeto delo hmeljarjev in strokovna služba.

Največji proizvajalec hmelja je TZO Petrovče, ki je dosegla plan s 265 tonami, to je 30 % več kot leto poprej. Hmelj prideluje na 115,32 ha. Sledijo ji:

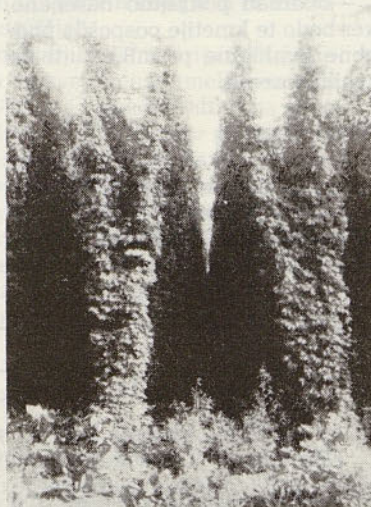
TZO Braslovče s 45 % večjim pridelkom kot leto poprej, nato TZO Gotovlje, TZO Polzela, TZO Šempeter, TZO Trnava, TZO Tabor in TZO Vrnsko.

(Nadaljevanje s 4. strani)

Uporabljena sredstva za proizvodnjo nam v primerjavi s preteklim letom hitreje naraščajo, kot pa ustvarjanje prihodka. Ob tem se nam je znižal koeficient obračanja sredstev od 1,19 % na 1,16 krat, kar nikakor ni spodbudno.

To so bile bistvene značilnosti gospodarjenja v Hmezadu v tem obdobju.

Ker je edina rešitev stabilizacije naše družbe pa tudi Hmezada večja in boljša proizvodnja z obstoječimi zmogljivostmi, je končno nujno postaviti tudi vprašanje, kako so se izvajali ukrepi sprejeti s planom na vseh nivojih nosilcev planiranja in kakšna je odgovornost posameznikov pri tem. EOO

Letos bo hmelja precej manj.

Take lepe njive so letos redke.

DRUGA POLJEDELSKA PROIZVODNJA

V zadnjem času se je povečala tržnost pšenici in izpolnjevanje republiških obveznosti nam uspeva 100 odstotno po ha, med tem ko smo oddani planirani pridelek pšenice v Merx Celje presegli kar za 33 odstotkov to je 470 ton. Julijsko in avgustovsko sušno obdobje je precej prizadelo koruzo, ki je na področju KZ pridelujemo na 1700 ha in to za silažo in zrnje. Že drugo leto imamo skupno s Hmezad Kmetijstvo Žalec poskus hybridov koruze, s katerim želimo ugotoviti najprimernejše hybride za naše področje.

V dolini se je v zadnjih dveh letih pojavila nova kultura, to so buče, ki so že zainteresirale širši krog. V letu 1983 pokrivajo buče kar 32 ha. Neugodne vremenske razmere bodo sicer povzročile nekaj izpada pridelka, vendar upamo, da bo volja do pridelovanja buč ostala še naprej.

Piščančereja

Intenzivna reja piščancev je organizirana pri 36 združenih kmetih in je v šestnajstletnem obdobju dosegla od prvotnih 300 do 600 vseljenih dan starih piščancev do današnjih 12.500 v enem turnusu. Ob tem je bila dosežena letna proizvodnja 3.600 t. Brojlerska pitališča so naj sodobnejše opremljena, delo je do skrajnosti avtomatizirano.

KZ Savinjska dolina je izdelala svoj tipski projekt pitališča po sistemu »lego« z zmogljivostjo 15.000–20.000 dan starih piščancev ob enkratni vselitvi. Objekt je testiran in omogoča pri polni zasedenosti letno proizvodnjo 170 t do 200 t.

Hitro rastni piščanci križanci dosega v 48 dneh starosti povprečno živo težo 1,81 kg medtem, ko pri skrajšanem pitanju t. i. francoski reji v 43 dneh 1,58 kg.

Pri tako intenzivni proizvodnji porabijo piščanci 2,25 kg kompletne krmne mešanice za 1 kg prirasta. Mislimo, da so pri porabi krmnih mešanic še določene rezerve.

Cilj zadruge je proizvesti 5.000 t piščančjega mesa letno in letno skrajševati pitanje za en dan pri enaki povprečni živi teži.

Preskrba trga z našimi piščanci v Celjski regiji je nemotena in poteka preko Celjske mesne industrije.

Zaradi dragih uvoznih komponent, ki sestavljajo krmne mešanice (soja, ribja moka, premiksi), bomo prisiljeni izvoziti določene količine piščančjega mesa, da si bomo zagotovili nujno potrebne devize.

Zadruga ima poleg brojlerske organizirano tudi nesno proizvodnjo in to pri štirih združenih kmetih s proizvodnjo 5 mil. jajc letno. Jajca so z rjavo lupino in dnevno sveže pakirana vozijo v Celjske mlekarne.

Vsi združeni kmetje v tej proizvodnji imajo svoj perutninarski odbor, ki skrbi in rešuje tekočo problematiko in se sestaja štiri do petkrat letno. Odbor posreduje v potrditev zadrugnemu svetu svoje zaključke, ki so tudi vedno potrjeni.

Skoraj vsako leto nastanejo v tej proizvodnji škode (toplotni udari) kljub sodobni opremljenosti pitališč – zračenje. Te škode se solidarnostno pokrivajo s sredstvi iz rizičnega sklada in s sredstvi ostalih udeležencev perutninarskega reokroga (Jate Ljubljana, TOZD TK Žalec).

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

Govedoreja

Govedoreja je pomembna proizvodna panoga. Osnovo predstavljata stalež goveje živine pri zasebnih proizvajalcih.

S popisom v začetku leta 1983 je ugotovljeno naslednje stanje:

krave in breje telice	5588
teleta in mlada živina za pleme	2382
za pitanje	5330
voli	159

Vsa goveja živina skupaj 13.459

število 3000. To predstavlja letno več kot 1600 ton žive teže ali 900 ton mesa toplih polovic, od katerih je precej namenjeno inozemskemu tržišču.

Zbiranje mleka se opravlja takoj po jutranji in večerni molži v 48 za to urejenih zbiralnicah. Kapaciteta teh zbiralnic je od 220 do 1200 l. Na višku sezone so vsi hladilni bazeni polni in takrat doseže dnevni prevzem 23.000 l ali povprečno 480 l na zbiralnico.

Krmsko bazo za govedorejo predstavlja doma pridelana voluminozna krma s travnikov in njiv, spravljena kot silaža ali senaža v

porednih objektov. S sredstvi se bo izboljšal ekonomski položaj kmetov, predvsem pa bomo ustavili deagrarizacijo s teh področij. Z aktiviranjem tudi teh višinskih površin za proizvodnjo težnih viškov mesa in mleka, bo 85 % samooskrba Slovenije do leta 1985 in pozitivna zunanja trgovinska bilanca laže dosegljiva.

Namen investicijskih vlaganj

S kreditiranjem kooperacijske proizvodnje hočemo povečati tržno proizvodnjo na kmetijah in s tem doseči večjo ekonomsko varnost kmetov. Večina kmetij ima naravne pogoje za proizvodnjo mleka in mladopitanega goveda. Namen vlaganj v kooperacijsko proizvodnjo je po tem programu naslednji:

- povečati proizvodnjo mleka in mesa in s tem izboljšati založenost trga s tem artiklom,
- izboljšati ekonomski položaj kmeta in boljši življenjski pogoji,
- intenzivirati zemljišča za pridelovanje kvalitetne krme (pašnokošni sistem in večkratne košnje, pridelovanje silosne koruze in travne silaže),
- obdržati pokrajino naseljeno, ker bodo te kmetije pospešile podobne kvalitetne premike tudi pri svojih sosedi.

Naravni pogoji

Področje v katero se vključuje naš program je nižinsko in hribovito v obrobju Savinjske doline, od višine 200 do 800 m nad morjem. Vse kmetije imajo naravne pogoje

za pridelovanje kvalitetne osnovne krme (seno, travna in koruzna silaža). Večina kmetij ima zemljišča rahlo nagnjena, vendar strmina ni tolikšna, da bi ovirale vsaj delno uporabno mehanizacijo pri spravi lu krme.

PREDVIDENI RAZVOJ KMETIJ

Vse kmetije, ki so zajete v elaboratu, bodo usmerjene v eno ali v kombinirano proizvodnjo. Pri vseh se bo proizvodnja kvantitativno in kvalitativno povečala. Vzporedno s tem se bo povečal dohodek kmetije. Upeljane bodo sodobnejše tehnologije in agrotehnični ukrepi po zaslugi delovanja pospeševalne službe.

Kmetije bodo imele povečano proizvodnjo mleka, pitancev in hmelja. V večini primerov se bodo vse proizvodnje med seboj kombinirale. Povečal se bo stalež molznic, pitancev, plemenskih telic in telet. Za programirano proizvodnjo bo potrebno zgraditi 20 novih hlevov s 430 stojišči, adaptirati 11 hlevov s 157 stojišči, zgraditi 10 prizidkov s 143 stojišči, zgraditi 8 stolpnih silosov s skupno kapaciteto 452 m³ in 19 koritastih silosov s skupno kapaciteto 1620 m³, 18 gnojišč z gnojnično jamo in 2 jami za gnojevko.

Izvedba programa (investicijskega in proizvodnega) bo trajala 4-6 let, za njo pa so zadolženi kmetje sami in pospeševalna služba KZ Savinjska dolina.

Moderno izmolžišče

Za organizirano proizvodnjo in odkup mleka je v letu 1983 vključeno 849 proizvajalcev in zajeto 3190 krav. Vse te krave so vključene v kontroli proizvodnosti in sicer 914 po metodi A ostale pa po načinu zaroda.

Pasemsko je osnovna goveja črda: 60 % rjavo govedo, 18 % lisasto in 12 % črno belo. Čisto pasemskega goveda je 90 %.

stolpnih ali koritastih silosih in z dosuševalnimi napravami posušena krma s travnikov.

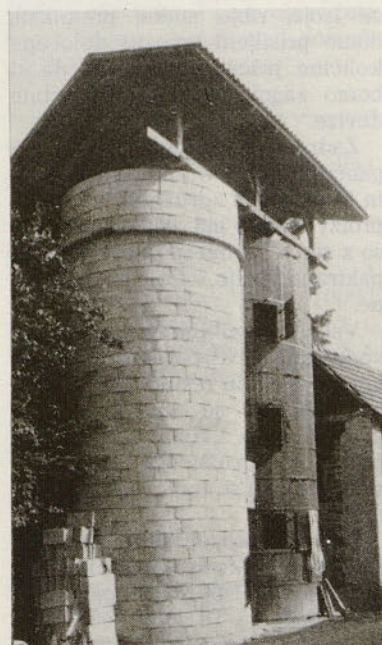
Mlekarnica

LETOŠNJA INVESTICIJSKA VLAGANJA

Območje programa

Program investicijskih vlaganj v kooperacijsko proizvodnjo se pokriva s celotnim področjem naše KZ Savinjska dolina. Programi so narejeni za 42 kmetij v višinskem in nižinskem programu naše KZ Savinjska dolina 1 strojno skupnost in 2 pašni skupnosti.

Namen programa je povečati količine težnih viškov, predvsem mleka in mesa. To pa v sedanjem stanju v hlevih ni mogoče, zato bo večina teh sredstev porabljena za gradnjo in adaptacijo hlevov in vz-

Silos

Realizacija organizirane proizvodnje govejih pitancev v prvi polovici leta 1983. je bila 1623 komadov in bo do konca leta preseglala

JAVNA LICITACIJA

a) kombiniranega kozolca s trupom z zidanimi stebri Bukovžlak brez funkcionalnega zemljišča.

Izklicna cena za kozolec je din 65.894.- (z besedo: petinšestdeset tisoč osemsto štiriindevetdeset in 00/100).

Kupec je dolžan v roku 30 dni oz. v roku, ki ga bo sporazumno s kupcem določil upravnik enote, podreti kozolec oz. izprazniti celoten material z zemljišča.

Javna licitacija bo v petek, dne 16/9-1983 ob 8.30 uri v sejni sobi Hmezada v Žalcu, Ul. Žalskega tabora 1/I.

b) nepremičnine oz. gospodarskega poslopja v Škofji vasi - bivša last Čepel s funkcionalnim zemljiščem

Gospodarsko poslopje predstavlja parc. št. 33/6 v izmeri 414 m² in funkcionalno zemljišče parc. št. 1087/2 dvorišče v izmeri 562 m² k. o. Škofja vas vpisane pri vl. št. 557.

Izklicna cena za gospodarsko poslopje znaša din 502.514.- in za zemljišče din 133.360.-, torej znaša skupna vrednost din 635.874.- (z besedo: šeststopenintrideset tisoč osemsto štiriindevetdeset in 00/100).

Javna licitacija bo v petek, dne 16/9-1983 ob 9.00 uri v sejni sobi Hmezada v Žalcu, Ul. Žalskega tabora 1/I.

Dražitelji so dolžni pred pričetkom dražbe položiti varščino v znesku 10 % od izklicne cene.

Po opravljeni dražbi bo s kupcem v 30 dneh sklenjena kupna pogodba.

Kupec je dolžan celotno kupnino poravnati prodajalcu takoj ob podpisu pogodbe. V kolikor kupec v navedenem roku celotne kupnine ne plača, bomo razpisali ponovno licitacijo in mora prvi dražitelj plačati stroške ponovnega razpisa in nadomestiti morebitno razliko pri ponovno doseženi kupnini.

Kupec je dolžan razen kupnine plačati vse stroške, ki bi nastali pri sklenitvi pogodbe, kot tudi prometni davek.

Vse informacije lahko zainteresirani dobijo v Zemljiškem oddelku Hmezada v Žalcu, Hmeljarska ul. 3/II.

Dr. Lojze Četina – generalni sekretar IHB

31. SVETOVNI HMELJARSKI KONGRES

BIL JE LETOS OD 8. DO 11. AVGUSTA V STRASBOURGU (FRANCIJA)

Tesna povezanost hmeljarjev sveta, ki so združeni v svetovni hmeljarski organizaciji »Internacionalni hmeljarski biro«, se odraža tudi v organiziranju vsakoletnih kongresov. Letošnji kongres sicer nima zaokrožene letnice, vendar mu lahko pripišemo jubilejni značaj saj se je odvijal v istem kraju kot prvi ustanovitveni kongres takrat še evropske hmeljarske organizacije leta 1950.

Ne mislim poročati o poteku kongresa. To bodo prav gotovo storili predstavniki jugoslovanske delegacije. Želel bi dati našim hmeljarjem le kratko informacijo o zaključkih kongresa in resoluciji, ki jo je speljala Generalna skupščina.

Kongres, ki so ga francoski hmeljarji odlično pripravili, je potekal pod vtisom težkega položaja na svetovnem hmeljskem trgu. Po kratki konjunkturi v letu 1980/81 se je zaradi prehitrega povečanja hmeljišč na svetu (od leta 1979 do 1982 so se povečala od 80.439 na 96.321 ha) in nadpovprečnega pridelka leta 1982 (+ 5,7 % nad dolgoletnim povprečjem) položaj zelo hitro spremenil. Ponudba hmelja je močno preseгла povpraševanje, cene so spet močno padle. Zaradi velikih zalog in počasnega prilagajanja površin hmeljišč dejanskim potrebam je računati, da bo kriza dolgotrajnejša. Po ocenah delegatov posameznih držav članic lahko pričakujemo, da bo v okviru IHB letos okrog 3 % manj površin hmeljišč in okrog 12 % manj pridelka kot preteklo leto. Zaradi tega je Generalna skupščina na predlog ekonomske komisije soglasno sprejela resolucijo, ki je odraz sedanjega stanja:

Resolucija

»Glede na rekorden pridelek v letu 1982, ki znatno presega dejanske potrebe po hmelju, je za okrog 250.000 stotov (à 50 kg) povečal že visoke svetovne zaloge hmelja, ki se ocenjujejo na 880.000 stotov.

Ekonomska komisija Internationalnega hmeljarskega biroja (IHB) s poudarkom zahteva od vseh dežel pridelovalk hmelja, da svoje proizvodne zmogljivosti čim prej prilagodijo potrebam in površine hmeljišč na svetu zmanjšajo od sedanjih 94.000 na 86.000 ha.

Prav tako se priporoča, da vsaka dežela prilagodi ponudbo povpraševanju in da ne sklepa predprodajnih pogodb po neekonomskih cenah.«

Odbor za organizacijo, ekonomiko, informatiko in odnose v združenem delu se je sestal 12. julija

Obraunal je problematiko osebnih dohodkov za prvo polletje v kateri je bila podana analiza OD in rast neto osebnih dohodkov, ki je bila 26 odstotna.

Nadalje je odbor obraunal dodelitev štipendij za šolsko leto 1983/84 in odobril 73 štipendij za učence v usmerjenem izobraževanju IV. in II. stopnje (poklicne šole). Komisije za delovna razmerja v delovnih organizacijah lahko še

predlagajo odobritev štipendij za deficitarne poklice.

Status izrednega študenta se odobri sledečim prosilcem:

– Dušanu Vedeniku, dipl. vet. KZ »Savinjska dolina« za študij na III. stopnji veterine.

– Ivanki Kragl, vodji kadrovskega oddelka DS SS za študij na II. stopnji Pravne fakultete,

– Mariji Rančigaj, deviznemu referentu iz interne banke za študij na II. stopnji VEKŠ.

Zakoni, odloki, sklepi, odredbe, navodila, pravilniki

V Uradnem listu SRS 23/83 z dne 9. 7. 1983 je izšel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na promet nepremičnin.

V Uradnem listu SRS 24/83 z dne 15. 7. 1983 je objavljeno prečiščeno besedilo Zakona o delovnih razmerjih.

V Uradnem listu SRS 25/83 z dne 21. 7. 1983 je izšel Zakon o prekrških. Zakon o prekrških začne veljati 1. 1. 1984.

V Uradnem listu SRS 27/83 z dne 5. 8. 1983 je objavljen Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Zakon se uporablja od 1. 1. 1984. dalje.

V Uradnem listu SFRJ 23/83 z dne 13. 5. 1983 je objavljeno prečiščeno besedilo Zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino.

V Uradnem listu SFRJ 31/83 z dne 24. 6. 1983 je objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev.

R. N.

Višja obrestna mera zamudnih obresti!

V Uradnem listu SFRJ, 40/83 z dne 29. 7. 1983, je objavljen odlok Zveznega izvršnega sveta o spremembi odloka o obrestni meri zamudnih obresti.

Dolžniki – organizacije združenega dela ali druge organizacije in skupnosti, ki opravljajo gospodarsko dejavnost ter imetniki obrti in drugi posamezniki, ki opravljajo kot registriran poklic kakšno gospodarsko dejavnost plačajo, če ne poravnajo pravočasno zapadlih denarnih obveznosti, ki izvirajo iz gospodarskih pogodb, zamudne obresti po obrestni meri 35 % na leto.

Odlok velja od 30. 7. 1983. dalje.

R. N.

PРАВNI KOTIČEK

Predsednik disciplinske komisije sprašuje:

ALKOHOLIZEM IN DISCIPLINSKA ODGOVORNOST

V pravilniku o odgovornosti za delovne obveznosti je opredeljeno kot hujša kršitev, če delavec prihaja na delo v vinjenem stanju ali če uživa alkohol med delom. Za tako kršitev se sme izreči ukrep prenehanja delovnega razmerja. Kdo lahko oziroma mora poslati delavca na odvzem krvi oziroma preverjanje vinjenosti? Ali disciplinska komisija sme izreči ukrep obveznega zdravljenja alkoholizma?

ODGOVOR:

Vinjenost se lahko ugotavlja z uporabo alkotesta ali za z odvzemanjem krvi, vendar le pod pogojem, da delavec v to privoli. Sicer pa se okoliščina, da je nekdo vinjen na delu, ugotavlja na podlagi izpovedi očitvidcev, ki so bodisi delavca videli uživati alkohol med delom bodisi so ugotavljali njegovo obnašanje med delom v vinjenem stanju.

Nesporno je sicer ugotovljeno, da ni možno izreči vzporednega disciplinskega ukrepa ali varstvenega ukrepa obveznega zdravljenja alkoholizma. Možno je sicer, da se v primeru pogojne odložitve izvršitve disciplinskega ukrepa delavca posebej opozori, da mora v pogojni dobi začeti z zdravljenjem alkoholizma, vendar se pogojna odložitve ne more preklicati, če delavec z zdravljenjem ne začne. Prekliče se le v primeru, če delavec znova huje krši delovno obveznost, to pa bo gotovo storil, če je delavec alkoholik.

Srebrna plaketa

Zadružna zveza Jugoslavije je podelila KZ »Savinjska dolina« v znak priznanja za izredne uspehe pri razvoju kmetijstva, združništva in socialističnih samoupravnih odnosov na vasi srebrno plaketo.

– Štefanu Horvatu, ek. tehniku v TOZD Tovarna krmil za študij na I. stopnji VEKŠ.

– Edvardu Radučiću samostojnemu komercialistu v TOK Mega, za študij na I. stopnji VŠOD.

Odbor je obraunal informacijo o izdelavi idejnega projekta informacijskega sistema za katerega je po terminskem programu do sedaj izdelan posnetek stanja. Na osnovi analize in informacijskih potreb se bo pristopilo k strukturiranju procesov. Cilj programa je v tem, da se pripravijo pravilne informacije pravočasno.

Nadalje je odbor obraunal poslovno problematiko v nekaterih delovnih organizacijah Hmezada, ki bodo v prvi polovici letošnjega

leta poslovale z izgubo ter razpravljalo o ukrepih, ki so bili postavljeni. Največ se je razpravljalo okrog mlekarstva, saj bosta obe Hmezadovi mlekarni poslovali z izgubo. Glede izboljšanja gospodarskega stanja v KK Šmarje pa odbor predlaga sanacijski komisiji, da delo še pospeši in še zveča odgovornost pri izvajanju ukrepov.

Odbor je odobril tudi dve prošnji za finančno pomoč in sicer:

– Krajevni skupnosti Griže 10.000,- za srečanje štajerskih kurirjev, ki je bilo 3. julija,

– KZ »Savinjska dolina« 5.000,- za regijsko traktorsko tekmovanje aktivu mladih združnikov

I. V.

ŽALEC IN BRASLOVČE 13. IN 14. AVGUSTA

21. dan hmeljarjev

Pred podelitvijo priznanj za visoke donose hmelja lani in oračem za prva mesta so se predstavili starešine

Za dobro voljo so v Žalcu igrali Veseli hmeljarji, ki s poskočnimi vižami razveseljujejo staro in mlado že 20 let

Tradicionalna povorka v Braslovčah z domiselnimi prikazi je popestrila praznovanje

Oba praznična dneva sta potekala v lepem vremenu, v pripravih na obiranje in pod vtisom škod, ki jih je povzročil vihar.

Letošnji hmeljarski starešina je Ivan Vranič iz Prekope, njegova spremljevalka pa Ljubica Škrabe iz Marija Reke

V ročnem obiranju hmelja so tekmovala brhka dekleta urnih prstov

Stabilizacija je na veselično ploščad nad Braslovčami kljub lepemu vremenu privabila mnogo manj gostov kot jih je bilo prejšnja leta

GORNJA RADGONA

21. mednarodni kmetijsko živilski sejem

Od 19. do 28. avgusta 1983 je bil v Gornji Radgoni mednarodni kmetijsko živilski sejem. Na njem so bili razkazani domača in tuja kmetijska mehanizacija, vse vrste živine, živilska industrija, semena in zaščitna sredstva, vino, lov, inovacije in še veliko koristnih pripomočkov za kmetijstvo. Tudi SOZD Hmezad je ob brunarici razstavil stroje svojega najnovejšega programa, v hali pa pridelke in izdelke.

Pred jesensko setvijo

IZBOR SORT

Prednost imajo rodovitne in odporne sorte. Za jesensko setev v letu 1983 priporočamo naslednje sorte:

PŠENICA:

MAČVANKA 2, srednjerana, srednjenizka (primerna za setev na boljših tleh)

BARANJKA, rana, nizka

BALKAN, srednjerana, srednjenizka (primerna za setev v nižini in višjih legah zaradi odpornosti zoper mraz)

NOVOSADSKA RANA 2, rana, srednjevisoka (manj odporna zoper mraz in občutljiva na herbicid dicuran)

DIKA, srednjerana, nizka (zelo odporna zoper mraz)

SUPERZLATNA, nizka, srednjerana

MARINKA, preizkušena resnica, srednjerana, visoka (primerna za setev na območjih, ki jih ogroža divjad)

LONJA, srednjerana, nizka (v poskusih se je zelo dobro izkazala, zato jo bomo letos začeli vključevati v proizvodnjo)

OZIMNI JEČMEN:

AGER, nizek, ran, večvrstnik

NS 293, srednjevisok, srednjeran, dvovrstnik, zelo rodoviten

OZIMNA RŽ:

DANKO

OKTA

Izbor sort je pripravljen na podlagi ogledov poskusnih polj in izkušnj pridelovalcev. Semena navedenih sort (razen za poskusno proizvodnjo) bo dovolj, če ga bodo kmetijske organizacije pravočasno naročile. Pospeševalna služba v kmetijskih organizacijah naj zato vpliva na svojem območju na pravi izbor priporočenih sort. Za pravočasno naročene količine semena bo jamčila dobavo Semenarna Ljubljana, PE Celje.

PRIPRAVA ZEMLJE ZA SETEV

Če je le mogoče, ne sejmo ozimin na neuležana tla. Zato pravočasno pospravimo z njive poprejšnji posevek in njivo zorjimo vsaj 14 dni pred setvijo.

Izognimo se oranju na razmočenih tleh.

Koruznico in druge rastlinske ostanke moramo zorati dovolj globoko, to je pod globino setve, da jih z dopolnilno obdelavo ne bomo zvelikli na površje.

Zagotovimo zadostno hitrost oranja, da bomo brazdo dobro obrnili.

V nobenem primeru pred setvijo ne smemo po oranju dopolnilno obdelovati zemlje več kot 8 do 10 cm globoko.

Če je le mogoče uporabimo za dopolnilno obdelavo predsetvenik, da zdrobimo grude, zravnamo grobe brazde in potlačimo kupe zemlje v grudičasto plast, kjer prek zime razpadejo.

IZVEDBA SETVE

Zanesljiv vzrok dosežemo le z uporabo zdravega in dobro kaljivega semena. Doma pridelano seme ne bo dalo zanesljivega pridelka zaradi nepreverjene kalivosti in nevarnosti okužb z žitnimi boleznimi.

Izognimo se prepozni setvi. V višjih legah sejmo že zadnji teden septembra, drugod pa v prvi polovici oktobra.

Preredkim posevkom se izognemo, če natančno izračunamo potrebno količino semena. Zato moramo vedeti, kakšna je uporabna vrednost semena (% kalivosti × % čistoče semena).

$$\text{seme v kg/ha} = \frac{\text{zeleno število zrn na m}^2 \times \text{teža 1000 zrn v g}}{\text{uporabna vrednost semena}}$$

PŠENICA:

Posejati moramo 500 do 600 kalivnih zrn na m².
Globina setve: 3 do 4 cm

OZIMNA RŽ:

Ozimno rž sejmo pred pšenico. Potrebujemo manj semena, ker gre le 300 do 350 kalivnih zrn na m². Globina setve: 2 do 3 cm

OZIMNI JEČMEN:

Sejemo ga v drugi polovici septembra. Na m² naj bo 350 do 400 zrn. Globina setve: 3 do 4 cm

Za vsak teden zakasnitve pri setvi povečamo količino semena za 10 do 15 kg/ha.

Zadnji rok za kasno setev je 10. november.

Posledice kasne setve omilimo z izdatnim gnojenjem in pravilnim varstvom posevkov.

Ne priporočamo kasne setve ranih sort pšenice.

GNOJENJE

Osnovno gnojenje opravimo pred setvijo, tako da dve tretjini NPK gnojil zaorjemo, eno tretjino NPK gnojil pa potrošimo pred predsetveno obdelavo tal. Porabimo 400 do 500 kg NPK gnojil, po možnosti z malo dušika, če ne zaorjemo koruznice.

Pšenica potrebuje jeseni le malo dušika (okrog 25 kg čistega N/ha), v pomladanskem obdobju pa do 120 kg čistega N/ha. Zato je zelo pomembno pravilno dognojevanje posevkov.

Žito ne gnojimo s hlevskim gnojem, ker sicer rado poleže.

Spomladi kolikor je mogoče zgodaj dognojimo pšenico s 100 do 150 kg KAN/ha. Drugo dognojevanje opravimo v začetku kolenčenja s 150 do 220 kg KAN/ha.

Če smo jeseni opustili osnovno gnojenje, ga opravimo spomladi, vendar tedaj uporabimo NKP gnojilo, ki ima veliko dušika.

Učinkovitost večjih odmerkov dušika pri dognojevanju bomo omogočili z uporabo **hormonskih pripravkov** (stabilan: 1 do 2 litra na hektar), ki skrajšajo in utrdijo bili. Škropljenje moramo opraviti dovolj zgodaj v času razraščanja pšenice, najkasneje pa pred pojavom drugega kolena.

VARSTVO POSEVKOV

Proti plevelnim travam (srakoperec) v pšenici je najučinkovitejše jesensko zatiranje s herbicidom **dicuran** (3 do 4 l/ha). Škropljenje lahko opravimo tudi spomladi, ko ni več zmrzovanja.

Širokolistni plevel, tudi smolenec, uspešno zatiramo v pšenici, ječmenu in rži s herbicidom **aniten DS** (2,5 do 3 l/ha). Škropimo tedaj, ko so dnevne temperature vsaj 5 stopinj C.

V posevkih, v katerih ni smolenca, zatremo širokolistni plevel z **deherbanom A** (1,5 do 2,5 l/ha).

Če nastopi množični pojav listnih uši, moramo posevke škropiti z **insekticidi**, kot so npr. metasystox, lebaycid, ultracid, ekatin, talcord in drugi.

Pri intenzivnem pridelovanju pšenice je nujno tudi zatiranje glivičnih bolezni, ki utegnejo močno zmanjšati pridelek. Škropimo s fungicidom **bayleton WP 25** (0,5 kg/ha) ali **tilt 250 EC** (0,5 l/ha), ko se pojavijo prvi znaki bolezni, to je ponavadi pred klasenjem.

ŽIVINOREJSKO VETERINARSKI ZAVOD CELJE

Hmeljarske starešine in člani hmeljarskega odbora so si na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo ogledali nove kultivarje hmelja in ocenili letošnjo letino hmelja za dokaj slabšo od lanske

BALIS JE ...

Če se vsi ti opisani primeri ne bi dogajali na Bavarskem, bi lahko marsikdo mislil, da čita staro grško sago, po pripovedovanju katere je bog poljedelec BALIS pomagal le tem v vseh življenjskih situacijah. Vendar BALIS ni noben bog, temveč enostavno Bavarski poljedelski informacijski sistem – BAYERISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE INFORMATION SYSTEM. »Boga« bavarskih kmetov »posebja« IBM računalnik, s petdesetimi bankami podatkov in približno 5 milijoni segmentov, ki je postavljen v bavarskem državnem ministrstvu za prehrano, poljedelstvo in gozdarstvo.

BALIS je bil koncipiran leta 1972 z namenom, da bodo v lastni informacijski bazi na razpolago vsi podatki za področje kmetijstva. Končni cilj BALISA pa je vnos podatkov na samem kraju nastanka in sprejem odgovora na mestu potrebe (npr. posestvo Alojza Lechnerja). Le to je možno doseči s pomočjo terminala. Osnovna računalniška oprema na posameznih obratih, posestvih in kmetijskih upravah sestavljata po dva ekrana s tiskalnikom, ki sta povezana s centralnim računalnikom direktno preko javne telefonske mreže. Če se zaradi vnosa večjega števila podatkov ali zaradi večjega povpraševanja poveča obremenitev, je možno priključiti med terminale in centralni računalnik vmesni računalnik IBM 8100. Tako so nastali dejansko trije nivoji:

- centralni računalnik z bankami podatkov,
- vmesni računalnik, ki obdeluje zahteve uporabnikov in
- terminali, ki omogočajo vnos podatkov in izhod informacij.

Tudi sama informacijska baza je enako trojno razčlenjena:

- banka podatkov za uporabnike z vsemi posameznimi vrednostmi za približno 300.000 obratov (kmetij),
- vodilne banke podatkov s kumulativnimi podatki po občinah, okrajih, proizvodnih področjih, proizvedenih količinah, itd. in
- ekranske slike, ki omogočajo pridobivanje znatno večjega števila informacij kot je vpisano v naših treh primerih.

V informacijskem sistemu BALIS je dostop do podatkov omogočen na dva načina:

- s terminali za računalniško obdelavo podatkov, ki se uporabljajo v večjih poljedelskih obratih in kmetijskih upravah in
- z ekranskimi slikami, ki se uporabljajo na posameznih kmetijah in v gospodinjstvih.

KAJ LAHKO PRIČAKUJEMO V BODOČNOSTI

Poleg tega, kar nudi BALIS že dandanes, lahko v bodočnosti pričakujemo še mnogo več. Duhovni oče BALIS-a Adolf Jändl zagotavlja, da bo tudi v naslednjih letih razvoj na področju računalniške obdelave zelo dinamičen. Tako bo vsekakor nudil nove uporabne možnosti npr. ekranski zaslon v hišni elektroniki. BALIS bo v prihodnje omogočal tudi dostop do nacionalnih in internacionalnih bank podatkov. Raziskovalci s področja kmetijstva, kakor tudi sami poljedelci in živinorejci bodo želeli in bodo tudi prisiljeni uporabljati vse takšne možnosti. Dandanes poizkušajo že tudi kombinirati ekranske tekste in statične slike, v bodoče pa naj bi bilo možno v računalniški povezavi predvajati tudi filme dopolnjene s tonom. Tako bo lahko npr. Alojz Lechner na hišnem ekranu videl rastlinske škodljivce iz svojega proizvodnega okoliša ali pa si bo lahko ogledal nove delovne postopke pri sejanju, žetvi itd. Tiskanje in delitev informacij sta bila sedaj centralna. Vendar pa Adolf meni, da v bodoče ne bo moč nadaljevati s tako neekonomičnim načinom delitve informacij. Tako razvojni cilj BALIS-a ni samo proizvodnja večjega števila informacij, temveč tudi njihova učinkovitejša distribucija z novimi mediji.

Po vsem tem lahko sklepamo, da bo v bodočnosti marsikdaj drugače, nespremenjena bo ostala le ena stvar. Enkrat na leto se bodo skupaj z nekaj tisoč ostalimi srečali na bavarskem kmetijskem sejmu Anton, Josef in Alojz. In vsi skupaj se bodo veselili svojega življenja in istočasno kritizirali vse, le svojega elektronskega zaščitnika BALIS-a ne bodo grajali.

IBM Nachrichten, februar 1983

Breda Hovnik

JAVNA LICITACIJA

funkcionalnega zemljišča v k. o. Pongrac parc. št. 957/9 travnik v izmeri 759 m², ki je družbena lastnina, imetnik pravice uporabe Hmezad Žalec.

Javna licitacija bo v petek 16. 9. ob 8. uri na upravi Hmezada v Žalcu, ul. Žalskega tabora št. 1/I.-sejna soba.

Izklicna cena za m² zemljišča je 120 din.

Interesenti so dolžni plačati varščino v znesku 10 % od izklicne cene.

Po opravljeni dražbi bo v skupcem v 30 dneh sklenjena kupna pogodba.

Kupec je dolžan celotno kupnino poravnati prodajalcu takoj ob podpisu pogodbe. V kolikor kupec v navedenem roku celotne kupnine ne plača, bomo razpisali ponovno licitacijo in mora prvi dražitelj plačati stroške ponovnega razpisa in nadoknaditi ev. razliko pri ponovno doseženi kupnini.

Kupec je dolžan poleg kupnine plačati vse stroške kupne pogodbe, zemljiškoknjižni prenos lastništva, ev. geometrsko odmero in prometni davek od nepremičnin.

Vse ostale informacije glede te prodaje lahko interesenti dobi-jo v Zemljiškem oddelku Hmezada v Žalcu.

Naša DO Strojna Žalec, TOZD Grames je uvozila iz Velike Britanije »drenmaster« naj sodobnejši stroj za polaganje drenažnih cevi. Tako bomo lahko z DO Minerva, ki izdeluje drenažne cevi, izvajali melioracije v lastni režiji zase in za druge

BAVARSKI KMETIJE ŽIVIJO DOBRO ...

Saj njihovo državno ministrstvo za prehrano, kmetijstvo in gozdarstvo podpira tudi zanje avtomatsko obdelavo podatkov. Za potrditev tega navajamo samo nekaj primerov iz njihove prakse.

TUDI RIBIŠTVO JE POSTALO ZA KMETIJE INTERESANTNO ...

Josef Moosbichler je kmet iz okolice Starnberga in redi že več let prašiče. Čeprav včasih zaradi padca cen kritizira »znamenit bavarski svinjski ciklus« (ko pa cene rastejo, o tem ne govori), ga prašičereja dejansko preživlja, saj je na Bavarskem svinjska pečenka najpriljubljenejša hrana za pivom. Sedaj se intenzivno pripravlja za gojenje rib, saj mu tako rekoč leži pred vrati Stainbersko in ostala jezera, pa tudi sam se zelo navdušuje za ribolov. Vse potrebne informacije, ki jih bo potreboval pri bodočem delu, mu posreduje BALIS.

PROIZVODNJA MLEKA JE POSTALA ENOSTAVNA ...

Anton Hintenleiter je ponosen na svojo čudovito kmetijo v bavarskem Allgäu, ki že na zunaj priča o blagostanju. Je poklicni kolega Josefa Moosbichlerja, vendar ta dva konkurenta nikakor nista, saj se Anton ukvarja z mlekom. V njegovih prostornih hlevih je danes približno 80 krepkih krav, ki so rezultat vzreje, ki temelji na najmodernejših metodah. Te krave niso tako kot pred 30 leti, delovne živali, ki naj bi imele dodatno še nekaj mleka, ampak so namenjene izključno proizvodnji mleka in to zadožitev opravljajo odlično. Jasno je, da vsega, kar je potrebno za uspešno rejo, Anton ne ve sam. Končno mu pa to tudi ni potrebno, kajti če mu manjka katerakoli informacija, pokliče enostavno BALIS. Delo z BALIS-om je zelo enostavno. BALIS pa ve vse, kar je potrebno vedeti o kravah molznicah.

DVOJNA ŽETEV NISO VEČ LE SANJE ...

V bavarskem Kornkamerju, nedaleč od Straubinga, leži posestvo Alojza Lechnerja. Le ta pripada družini Lechner že mnogo generacij. Alojz Lechner večkrat z zadovoljstvom opazuje prostrana polja, ki pripadajo njegovi kmetiji. Njegovo zadovoljstvo in ponos sta upravičena, saj je kmetija izredno uspešna, odkar obdelujejo tla z najmodernejšimi stroji, uporabljajo seme, ki je odporno proti mrazu in gnojijo po najnovejših metodah. Alojz Lechner pridelava danes z manjšim trudom kot njegov stari oče enkrat več, zato le-ta samo strmi nad vnukovimi uspehi. Mladi Lechner ima pri delu veliko podporo, saj mu BALIS svetuje, kdaj naj seje, gnoji in žanje. BALIS mu svetuje pri reševanju vseh problemov s področja proizvodnje in trženja njegovih izdelkov, obvešča ga o vseh zakonih in pravilih, ki jih mora upoštevati, hkrati pa ga tudi informira o najnovejših izsledkih raziskav s področja kmetijstva. Mladi Lechner celo od vremena ni več tako odvisen kot njegov stari oče, saj mu BALIS svetuje, kdaj naj gnoji ali žanje.

Ameriško-sovjetska kupčija z žitom

Ameriški predsednik Ronald Reagan je nadavno pripomnil, da je Sovjetska zveza posebljenje vsega zla. Tako najbrž menijo tudi farmerji ameriškega srednjega zahoda. To pa jih ne moti, da ne bi s Sovjetsko zvezo sklepali donosnih kupčij. Rusi so postali prednostni odjemalci ameriških pridelovalcev pšenice. Z nedavno sklenjenim sporazumom so se obvezali, da bodo v naslednjih petih letih na ameriškem trgu kupili po devet milijonov ton žita letno in ne

le po šest milijonov (toliko znaša letošnji pridelek pšenice v Jugoslaviji) kot doslej. V primeru potrebe pa lahko Sovjetska zveza kupi 12 milijonov ton letno, ne da bi za to rabila posebno dovoljenje ameriške vlade. Za Ruse je ta sporazum zelo pomemben, ker se s njim dosegli ustrezno prožnost, da jim v primeru slabih letin ne bo potrebno iskati manjkajočih količin žita v raznih državah po svetu.

J.M.

IZENAČITEV ZDRUŽENE KMETICE GLEDE OBSEGA PRAVICE DO PORODNIŠKEGA DOPUSTA Z DELAVKO V ZDRUŽENEM DELU

Po skoraj enoletni kvalitetni javni razpravi o osnutku in predlogu samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih združenih kmetov v zvezi z uresničevanjem pravice do porodniškega dopusta so se združeni kmetje in delavci temeljnih zadružnih organizacij v sestavi HMEZAD KZ Savinjska dolina Žalec na referendumu v začetku letošnjega leta opredelili za dopolnitev Samoupravnega sporazuma o združevanju kmetov in delavcev v temeljni zadružni organizaciji glede uresničevanja omenjenih pravic. Ker so bile v tem času v KZ opravljene tudi volitve, so združni sveti TZO že na prvih konstitucijskih sejah pristopili k samoupravnemu sporazumu, ki sta ga sklenili Zadružna zveza Slovenije in Skupnost otroškega varstva Slovenije, v katerem je podrobneje določen način uresničevanja pravic in obveznosti združenih kmetov v zvezi porodniškega dopusta. Po tem sporazumu imajo združeni kmetje TZO Vransko in TZO Šempeter pravice in obveznosti od 1/4-1983, ostalih TZO pa od 1. 5. 1983.

V HMEZAD KZ Savinjska dolina Žalec smo tako prvi med sorodnimi organizacijami, prvi v SOZD HMEZAD, kjer smo se opredelili za ureditev porodniškega dopusta za združeno kmetico, ki se ji je s tem med nosečnostjo in po porodu zagotovila enaka socialna varnost

kot delavki, kajti ni se prezrlo dejstvo, da je kmetovalka ravno tako proizvajalka kot delavka.

V tem primeru gre za hitrejše, a še vedno postopno izenačevanje socialne varnosti združenega kmeta z delavcem, kar je tudi eden izmed pogojev da se bodo mladi v večji meri odločali za delo na kmetiji. Osnovni cilj sporazuma pa je v tem, da se je združenim kmetom, ki jim je kmetijstvo edina in glavna dejavnost ter nimajo pravice do porodniškega dopusta na kateri drugi podlagi, zagotovila na ta način. Dokaj kmalu po sprejetju akta pa so se pričela pojavljati različna vprašanja, med katerimi je bilo najbolj pogosto, ali je do porodniškega dopusta upravičena združena kmetica, ki je rodila, še predno je kmetijska zadruga oz. temeljna zadružna organizacija v kateri trajneje združujejo svoje delo, sredstva oz. zemljišča, pristopila k Samoupravemu« sporazumu, je odgovor pritriljen.

V navedenih primerih upravičenost obstaja, če še otrok ni dopolnil starosti določene v samoupravnem sporazumu o uresničevanju pravic do porodniškega dopusta, to je 8 oziroma 12 mesecev starosti. Če združena kmetica varuje in neguje dvojčke, več hkrati živorojenih otrok ali prizadetega otroka, pa je doba starosti otrok eno leto oz. 17 mesecev.

Vojko BIZJAK

Korak naprej pri urejanju naših trgovin

Prodajalne Hmezadovih DO, več kot 100 jih je, so kar zadeva notranjo ureditev in označevanje prodajnih oddelkov »reševale« prilož-

Naša žalska mesnica z novo dekoracijo

nostno in večkrat neuspešno, vse odkar je Notranja trgovina ukinila aranžerstvo. Enotna ureditev naših trgovin že dolgo ni bila več obveznost maloprodaj. Lahko smo se veselili vsake posamezne iniciative za ureditev – Lahko rečemo, da smo v petek 5. avgusta začeli novo obdobje, ki naj bi do konca oktobra že pokazalo, da so naše trgovine – res naše trgovine.

Delovne organizacije Hmezada, ki imajo tudi drobnoprodajno mrežo, so v zadnjih letih, ko je dejavnost aranžerstva Hmezada prenehala, preuredile in usposobile precej novih prodajal. Tako Celjska mesna industrija mesnice v Braslovčah, Grižah, Rogaški Slatini, novo ribarnico in sedaj še adaptirano mesnico v Štorah, Vrtnarstvo je odprlo novi cvetličarni v Celju na Hudinji in v Šentjurju, KZ Savinjska dolina je na novo uredila Kmetijske preskrbe v Šempetru, Preboldu in letos na Polzeli, Strojna je odprla prodajalno rezervnih delov in

Na sedmem srečanju mladih zadruženikov Slovenije na Vranskem so dekleta pripravila odlične domače jedi

plavega programa (navtika), Notranja trgovina je smotrno in vztrajno širila svoj prodajni program in prodajne površine Blagovnice, Kmetijski kombinat Šmarje po enotnem adaptacijskem konceptu niza prodajalno za prodajalno itd. Ker ni več skupne aranžerske službe, je tudi spremljanje teh preurejanj pomajnkljivo, posredujemo le s tujimi uslugami, nasveti itd.

Že pred časom smo zastavili nov načrt urejanja trgovin, kjer bi večidel poskrbeli za pripravo enotnega materiala, obvestil, odpiralnih časov, enotnega označevanja prodajnih oddelkov in skupin izdelkov, hkrati pa bi bil tak material na zalogi in bi ga našim trgovinam lahko posredovali. Večji del aranžiranja bi ostalo skrb osebja v trgovini.

Precej časa je minilo, da smo ta načrt v malce izpopolnjeni obliki pripeljali do vidnega začetka na terenu. Začetno urejanje opravlja aranžer, ki upošteva seveda dodatne želje in pripombe ter potrebe, material pa je naročen naprej. Ko bo steklo to prvo urejanje in bodo lokali dobili svoj poenoteni izgled, bo marsikak napis ali obvestilo možno naročiti kar v propagandni službi po telefonu. Tu seveda ne gre za kakšen dekor v trgovinah, gre predvsem za tisti del »aranžerske opreme« v trgovini, ki smo jo imeli doslej od lokala do lokala drugačno, da o raznolikosti med trgovinami DO sploh ne govorimo.

Spet smo torej na začetku, saj je bilo pred leti za naše trgovine bolje in dobro poskrbljeno. In začetek je danes skromnejši, kot je bilo to nekoč. Ne moremo graditi na rednem obiskovanju aranžerjev, pač pa moramo doseči enotno ureditev in urejenost naših prodajnih mest. Ob razumevanju in pomoči ter nasvetu delavcev v naših trgovinah pa bomo uspeli!

Eva Orač

Zvezni izvršni svet je predlagal Skupščini SFRJ spremembo 146. člena Zakona o združenem delu po kateri bodo združene TOZD lahko imele skupen žiro račun na ravni delovne organizacije.

HMELJ

OBIRANJE

Zaradi izredne neizenačenosti med nasadi istega kultivarja na različnih tleh, ki je posledica dolgotrajne suše, je bila letos enotna prognoza začetka obdobja zrelosti oziroma enotna napoved začetka obiranja hmelja praktično nemogoča.

Na osnovi minimalne vrednosti parametrov zrelosti v obdobju tehnološke zrelosti in dinamike dozorevanja so lahko prognozirali začetek obdobja zrelosti za posamezne kultivarje takole:

	avgust
– savinjski golding	8.–11.
– buket	10.–12.
– bobek	10.–14.
– apolon	12.–16.
– aurora	15.–19.
– atlas	16.–20.
– blisk	24.–28.

Ti datumi so veljali za hmeljišča, ki so po razvoju najzgodnejša, za ostala pa je bilo potrebno k datumu priseti še 3-5 dni.

V hmeljiščih na globljih tleh, ki jih suša ni tako prizadela in je storžkanje potekalo normalno, je zrelost posameznih kultivarjev nastopila prej kot v hmeljiščih na plitvih skeletnih tleh.

Zanesljiva in natančna napoved zrelosti je bila mogoča le na osnovi vzorca.

AGROŽIVILSTVO

Razvoj agroživilstva je eden temeljnih strateških ciljev razvoja države. Kot poglavitna naloga se zastavlja povečanje pridelka hrane, da bi zadostili čedalje večjim potrebam, zagotovili nujne zaloge, zmanjšali in odpravili uvoz hrane ter zagotovili možnosti izvoza in povečanje dohodka proizvajalcev hrane (dolgoročnega programa razvoja agroindustrijske proizvodnje).

 hmeljar

OBISK NA POLJSKEM

Na povabilo inštituta za proizvodnjo zdravilnih rastlin iz Poznana na Poljskem, smo predstavniki Hmezada-Notranje trgovine in predstavniki Biotehniške fakultete, oddelek za biologijo, obiskali omenjeni inštitut. Namen obiska je bil, da si ogledamo površine zdravilnih rastlin in njihovo predelavo ter si pridobimo izkušnje za naše nadaljnje razvojno delo na področju predelave zdravilnih rastlin.

Inštitut v Poznaniu je bil ustanovljen na pobudo ministrstva z namenom, da bi reševal problematiko zdravilnih rastlin na Poljskem in pripravljali nove produkcijske programe. To je največji tovrstni inštitut z bogatimi izkušnjami na področju zdravilnih rastlin. Na inštitutu je zaposleno okrog 70 ljudi, od tega približno 18 doktorjev znanosti s področja kemije, farmacije, biologije in botanike.

Ima svoj analizi in tehnološki del. V analiznem delu opravljajo vse vrste kemijskih analiz s katerimi analizirajo posamezne rastline in ugotavljajo njihovo sestavo (vsebnost eteričnih olj, alkaloidov itd.) V tehnološkem delu pripravljajo recepture in nove vrste farmacevtskih proizvodov na bazi zdravilnih rastlin, katere se potem proizvajajo v farmacevtski industriji.

V kraju Pleviska ima inštitut svoje nasade zdravilnih rastlin. Tu imajo veliko botaničnih vrst s približno 2000 različnih vrst rastlin in je namenjen v glavnem študentom za učenje botanike in genetike. Poleg tega imajo tu poskusne nasade za pridobivanje novih vrst zdravilnih rastlin in semen. V Pleviski je zlasti pomembno proučevanje delovanja različnih vrst herbicidov na zdravilne rastline. V tej smeri so dobili pomembne rezultate pri izbiri zaščitnih sredstev za posamezne vrste zdravilnih rastlin.

Obiskali smo tudi dva predelovalna kombinata, ki sta v sklopu »Herbapola«, v katerem so združeni vsi kombinati na Poljskem, ki se ukvarjajo s predelavo zdravilnih rastlin. V Klenki je glavna dejavnost proizvodnja polproduktov in zdravilnih rastlin. Največ predelajo pegastega badlja (*Silibum marianum*), katerega uporaba je pomembna pri zdravljenju jeter in žolča. Tu teče vodna parna destilacija in ekstrakcija, zlasti je velika ekstrakcija, saj imajo 16 ekstrakcijskih kolon, tako da ekstrakt pegastega badlja

pošiljajo vsem farmacevtskim tovarnam na Poljskem. Poleg badlja ekstrahirajo še ostale vrste zdravilnih rastlin. Postrojenje je vzeto iz različnih panog prehranske in kemijske industrije, vendar v celoti zadovoljuje tehnološkemu procesu.

Kombinat v Strikovem pa ima velike površine zasajene z zdravilnimi rastlinami (približno 2000 ha), od tega največ 200 ha kamilice, ostalo pa amika, pegasti badelj, koper, koriander, poprova meta, melisa, angelika itd. Kamilico enostavno kosijo in jo potem v sušilnici sušijo, posušeno pa pakirajo v papirne vreče. V tovarnah pa to presejejo, prah uporabljajo za filter čaj, ostali del pa kot sestavine krme za kokoši.

Na koncu obiska smo podpisali sporazum o znanstveno tehničnem sodelovanju z območja izmenjave izvlečkov literature, strokovne znanosti, zaščitnih sredstev in semen. Omenjeni sporazum je registriran pri Zavodu za mednarodno znanstveno, tehnično in kulturno sodelovanje v Ljubljani.

Z obiskom smo spoznali, da je naša usmeritev primerna, saj smo na praktičnih primerih videli, da se zdravilne rastline uporabljajo za farmacevtsko, kozmetično industrijo (eterična olja, ekstrakti), stebila pa za kvalitetno sestavino pri živinski krmi.

Enak koncept pa želimo doseči v našem razvoju saj nameravamo z vodno parno destilacijo in ekstrakcijo zdravilnih rastlin in hmeljevine pridobiti surovine za potrebe farmacevtske, kozmetične in prehranske industrije, ostanke pa uporabljati kot surovine za živinsko krmo.

Smatramo, da je obisk v celoti uspel, zlasti pa smo bili zadovoljni nad njihovo pripravljenostjo nudenja pomoči pri našem nadaljnjem delu.

Janez Marovič

AKTIV UPOKOJENCEV IZVRŠNI ODBOR JE IMEL PRVO SEJO

12. JULIJA JE SPREJEL NASLEDNJE SKLEPE:

Kadrovska služba SOZD Hmezad naj ugotovi številčno stanje upokojencev po posameznih delovnih organizacijah, na osnovi katerega bo možno predvideti kje so pogoji za ustanovitev aktiva upokojencev.

Seje IO aktiva upokojencev bodo tudi po delovnih organizacijah. Zaželeno je, da bi vodstvo te delovne organizacije seznanilo člane IO z razvojno usmeritvijo DO.

Služba za družbeni standard in rekreacijo naj na osnovi zbranih prijav pripravi v Čateških in Atomskih toplicah v po-

sezonskem času ustrezno število počitniških prikolic za letovanje upokojencev.

Izvršni odbor aktiva upokojencev priporoča vsem delovnim organizacijam, da socialno šibkim upokojencem finančno pomagajo, če zaidejo v težave.

IO aktiva upokojencev SOZD HMEZAD podpira predlog HKS SOZD HMEZAD, da se pokojnine upokojencev SOZD HMEZAD (tisti, ki se zato odločijo) nakazujejo preko HKS SOZD HMEZAD. Da pa bi upokojenci svoje pokojnine lahko dvigovali pri vseh izpo-

Upokojenci na ustanovnem občnem zboru

stavah HKS in podružnicah Ljubljanske banke, naj strokovna služba HKS uredi pri DO in Ljubljanski banki vse potrebno za nemoten dvig.

Sindikalna konferenca SOZD Hmezad pošlje vsem upokojencem SOZD HMEZAD 1 izvod PRAVIL in obrazec pisne izjave s spremnim dopisom. Organizacijo razpošiljanja prevzame sindikalna konferenca SOZD HMEZAD. Rok za vrnitev izjav je 20. september.

Pravila bomo dostavili tudi kadrovskim službam vseh DO SOZD HMEZAD.

Izvršni odbor imenuje predsednika in člane naslednjih sekcij:

SEKCIJA ZA ŠPORT IN REKREACIJO

predsednik; Vlado Birsar, Export-import, Albin Pikl, DSSS, Slavica Zagode, DSSS, Franc Podobnik, Notranja trgovina, Zlatko Jeriček, DSSS, člani.

SEKCIJA ZA KULTURNE AKTIVNOSTI IN PROSLAVE

predsednik; Peter Petkovski, DSSS, Pavla Zupanc, CMI, Emil Pintar, Export-import, člani.

SEKCIJA ZA TOVARIŠKO POMOČ

predsednik; Anton Grm, CMI, Silva Šentjarc, CMI, Franc

Ivančič, DSSS, Karel Cehner, DSSS, člani

SEKCIJA ZA INFORMIRANJE IN POVEZOVANJE Z UPOKOJENCI DRUGIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

predsednik; Franc Savinek, DSSS, Milan Krašovic, Export-import, Franc Špeglič, DSSS, člani.

Predsedniki sekcij so odgovorni, da skličejo seje sekcij na katerih sprejmejo program dela do konca leta 1983. Svoje programe naj ovrednotijo finančno.

Rok za sklicanje sej je do 30. 9. 1983.

Naslednja seja IO aktiva bo v začetku meseca oktobra v eni izmed DO SOZD HMEZAD.

Zapisnik dobijo vse delovne organizacije SOZD HMEZAD.

Tov. Grm postavlja vprašanje, kako naj komisija za tovariško pomoč dobi pregled nad socialnimi primeri naših upokojencev.

To vprašanje je pojasnil tov. Košenina in sicer, da naj bo sekcija samo inicijator ali pobudnik za določene aktivnosti, operativne naloge pa rešujejo DO.

Tov. Hrušovar predlaga, da na eni prihodnjih sej vodstvo SOZD informira IO aktiva upokojencev o stanju SOZD in razvojnih perspektivah.

V. I.

Kozolec v Bukovžlaku je odpisan

HMEZAD
CELJSKA MESNA INDUSTRIJA
CELJE

PROGRAMSKA KONFERENCA

Prvega julija je bila v Celjski mesni industriji programsko-volilna konferenca OO ZSMS DO Celjska mesna industrija. Izvedena je bila tudi reorganizacija OO ZSMS v tem smislu, da je na ravni DO organizirana OO, po TOZD pa aktivni OO.

Predsedstvo OO ZSMS sestavljajo:

- predsednik: CVETO KRULEC,
- sekretar: MARTA KRAJNC,
- blagajnik: SILVA VNUČEC,
- člani: vodje aktivov po TOZD oz. DSSS.

Za boljše izvajanje programa in koordinacijo del je bilo ustanovljenih 6 komisij, na področju športa, kulture, idejnopolitičnega dela, za obveščanje in propagando, SLO in DS, za kadrovska in stanovanjska vprašanja mladih ter nadzorni odbor.

Za mentorja OO ZSMS CMI je bila izvoljena tov. HELENA ZAGVOZDA.

Program dela predsedstva OO ZSMS:

Redne seje predsedstva, vključevanje OO v delo OO ZSMS SOZD Hmezad in delo OK ZSMS Celje.

Zagotovitev prisotnosti OO ZSMS na sejah samoupravnih organov in na sejah DPO, posebno še takrat, ko se obravnava problematika mladih.

Sodelovanje z ostalimi DPO v DO.

Preučiti in razvijati možnost sodelovanja z ostalimi OO v SOZD in izven SOZD.

Informiranje o delu in problematiki OO ZSMS na ravni DO in SOZD.

Analiza članstva OO ZSMS in možnosti delovanja OO.

Priprava kulturnega programa ob večjih praznikih.

Obnavljanje poslovnega rezultata DO, vključevanje mladih v stabilizacijska prizadevanja.

Organiziranje izleta.
Čiščenje klavnice po zaključku gradbenih del.

V razpravi o doseganju delu OO ZSMS v DO in novo zastavljenem delu je bilo podanih več kritičnih pripomb, mnenj, rdeča nit vseh razprav pa je bila želja o ponovni oživitvi OO ZSMS v CMI.

PREDSEDSTVO OO ZSMS
DO Celjska mesna industrija

VELIK USPEH

Od 27. do 29. maja je bil v Bugojnem tradicionalen festival dela mladih v Jugoslaviji. Na njem so mladi do 20. leta tekmovali med seboj v hitrosti in kvaliteti opravljanja del iz raznih poklicev, seveda pa je to bila tudi družabna prireditve.

V ekipi OK ZSMS Celje je tekmoval v poklicu mesarja tudi **Branko Štante**, rojen 5. 9. 1965 doma iz Podgorja pri Frankolovem in dosegel velik uspeh – 1. mesto v izkoščevanju govejega plečeta in zlato medaljo, edino v nepopolni ekipi Celja, ki je bila v skupni uvrstitvi osma. Moramo še dodati, da je Branko zaključil šolanje na Živilskem šolskem centru v Mariboru za mesarja – prodajalca z odličnim uspehom in da je štipendist Hmezad CMI Celje.

V razgovoru je Branko povedal:

Kako si se odločil za poklic mesarja – prodajalca?

Že v osnovni šoli me je za poklic mesarja-prodajalca navdušil starejši prijatelj. Ko sem spoznal, da bi kot prodajalec tehnične smeri težko dobil zaposlitev, sem se odločil za poklic mesarja-prodajalca. Ni mi žal, da sem se tako odločil.

Predstava o poklicu in samo šolanje je ena stran, druga stran poklica pa je njegova vsakdanjost, ki si spoznal na obveznem praktičnem delu v mesnici »Vojnik«?

Res je. Spoznal sem, da je to delo fizično precej težje, kot sem si ga predstavljal, včasih je lahko tudi delo s strankami zelo naporno. Vseeno pa sem zadovoljen v opravljanju svojega poklica.

Načrti za naprej?

Rad bi se zaposlil in kasneje, če bo možnost za to, bi nadaljeval s študijem ob delu.

Delno že poznaš usmerjeno izobraževanje. Kako ocenjuješ usposabljanje novih mesarjev – prodajalcev v tem novem sistemu?

Mislím, da bodo bodoči prodajalci imeli mnogo premalo prakse in bodo prihajali na delo neizkušeni.

In tvoje mnenje o festivalu?

Vzdušje je bilo odlično in sem po tekmovalju spoznal precej novih prijateljev. Mladini so potrebne takšne prireditve.

Ob koncu tega pogovora moramo Branku čestitati za dosežen uspeh in povedati, da ga je delavski svet Hmezad CMI, TOZD Malo-

prodaja nagradil za uspeh z nagrado v višini tromesečne nagrade učenca v gospodarstvu, in zaželeli, da bi dobil zaposlitev ter da bi še nadalje bil tako prizadeven in uspešen.

MILAN LEŠNIK

Mali intervju

Vsako leto srečujemo v času dopustov v naši delovni organizaciji vrsto novih mladih obrazov. Večinoma so to naši štipendisti in dijaki, ki imajo obvezno prakso ali da si zaslužijo kakšen dinar za počitnice na morju pa tudi za učbenike in tako doprinejajo tudi nekaj k »družinskemu proračunu«.

Velikokrat nas ti »praktikanti«, kot jim pravijo, rešijo zagat, ki nastanejo zaradi odsotnosti delavcev na dopustu.

V tej rubriki vam predstavljamo Tonija Ramšaka, ki jeseni nastopi absolventski staž na VEKS v Mariboru.

Kakšni so tvoji občutki na obvezni praksi, ki jo opravljaš v Interni banki?

Pričakoval sem takšno delo, saj sem ga opravljal med srednješolsko prakso, vendar ni iz področja mojega študija, zato mi je bilo sprva malo težje, a sem se kmalu privadil. Študiram namreč notranjo menjavo in mi je finančno delo manj poznano, sedaj pa sem si zopet obnovil znanje, ki sem ga že malo pozabil.

Kakšna se ti zdi razlika med študijem in delom v delovni organizaciji?

Razlika vsekakor je. Če si kot študent pravilno razporediš študij, se pravi, da redno študiraš in opravljaš izpite v roku, potem imaš veliko več prostega časa, kot pa če si redno zaposlen. Tako se najde čas tudi za zabavo, če je denar. Pri današnjih cenah in dohodkih, ki jih imamo študentje, je tudi zabave vse manj.

V šoli dobimo mnogo znanja z raznih področij. Ko prideš v delovno organizacijo, se srečaš s konkretnimi problemi in od tega, kako si to znanje v šoli dojel, je odvisna uspešnost dela v organizaciji.

Tvoj konjiček?

Rad imam vse oblike športa, posebej pa odbojko, ki sem jo nekaj let aktivno igral za Partizan Braslovče. Drugače zelo rad kolesarim, med drugim sem bil že s kolesom okoli Istre in prevozil večji del Slovenije. Rad hodim v planine, ukvarjam pa se tudi s fotografijo in dobim tudi kakšen dinar.

Načrti za prihodnost?

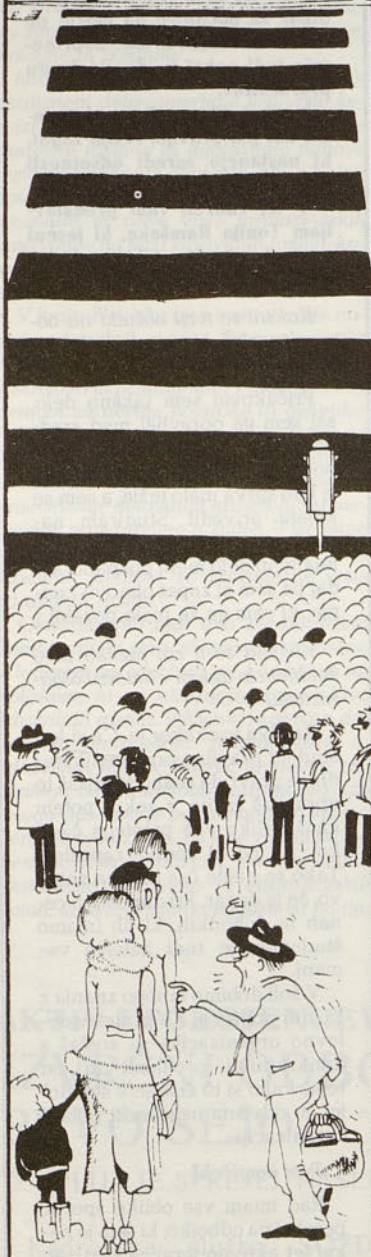
Najprej želim doštudirati v roku, potem pa upam, da bom kot štipendist Hmezada dobil službo v tej delovni organizaciji.

Toniju se zahvaljujem za razgovor in mu želim čim več uspeha pri delu in v življenju.

Peter Gominšek

Mladi so se temeljito seznanili z delom, življenjem, razvojem in perspektivo SOZD Hmezad

– Na kaj pa čakate vi tukaj?
 – Na zeleno luč, vendar!
 – Razumem, razumem, amnak vseeno, ali za meso ali za pralni prašek ali za kaj drugega?

Mesec hmelja

Mesecu avgustu bi lahko upravičeno rekli, da je mesec hmeljarjev, saj sta v tem mesecu obiranje hmelja in »Dan hmeljarjev«.

Danes je obiranje hmelja strojno in nič več ne vidimo na naših njivah nekdanj tako številnih obiralcev. Ropot traktorjev je preglasil živahne glasove obiralcev ob njivah; ni več vozov, kjer bi merili, nabrane škafe hmelja in dobivali »balete«. Izginila je nekdanja romantika Savinjske doline.

Letos pa smo tudi mladi v Hmezadu, ki nismo neposredno vezani na obdelavo hmelja, priskočili na pomoč. Spomladi smo pomagali pri navijanju hmelja, pred kratkim pa pri odpravljanju posledic, ki so nastale na hmeljiščih zaradi neurja.

Še nekaj dni in obiranje bo pri kraju. Letošnja letina pa ne bo najslabša.

Peter Gominšek

NA TRIGLAVU

V petek, 12. avgusta se je 13 ljubiteljev planin iz Minerve podalo na Triglav.

Po krajših postankih na Jesenicah in pri slapu Peričnik smo se iz Vrat po Tomiškovi poti povzpeli najprej na Staničevo koč, v popoldanskih urah pa še na Kredarico – naše najvišje ležečo koč (2515 m). Tu smo bili neprijetno presenečeni, saj nam je oskrbnik povedal, da ni nobene možnosti za prenočevanje. Kočo namreč temeljito prenavljajo in pripravljajo za svečano otvoritev v mesecu septembru. Pri iskanju rešitve iz te neprijetne situacije smo se odločili, da eni odidejo na Planiko, drugi pa preko vrha Triglava v koč na Doliču. Obe koč sta bili popolnoma zasedeni in temu primerno je bilo tudi naše spanje. Tega pa smo planinci zlasti v triglavskem pogorju že vajeni.

Skupina iz Doliča se je naslednji dan (sobota) mimo Triglavskih jezer preko Komarče spustila v Bohinj in se v večernih urah z rednim avtobusom vmila v Žalec.

Druga skupina pa se je v soboto zjutraj povzpela na vrh Triglava, opravila obvezen »krst« tistih, ki so prvič na vrhu, nato pa mimo koč na Doliču, Prehodavcih in Triglavskih jezerih in na Komni drugič prenočila. V nedeljo so si v Bohinjskem kotu ogledali še prečudoviti slap Savice, nato pa z avtobusom pripotovali domov.

V triglavskem pogorju smo preživeli dva oziroma tri nepozabne dni, ki jih niso mogli pokvariti niti težki nahrbtniki, slabo prespane noči, utrujenost in žulji. Zahvala za to pa gre tudi Oblak Matevžu, Terglav Anici in Volk Ivanu, ki so prevzeli organizacijo in izvedbo izleta.

Letos si je veliko naših delavcev iskalo razvedrilo in sprostitve v lepih domačih hribih in gorah, kjer vse češče srečujejo tudi ovce. Posnetek: Ovca pregleduje Petru nahrbtnik pod vrhom Raduhe.

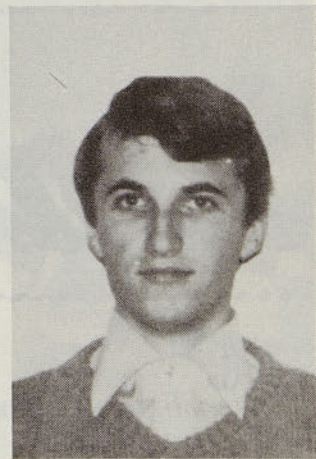
Glasi Hmeljar izdaja delavski svet SOZD Hmezad Žalec – Ureja uredniški odbor: predsednik Slavko Košenina; člani: Metka Vočko, Ivan Vodlan, Eva Orač, Martina Krajnc, dipl. inž. kmet, Miljeva Kač, dipl. inž. kmet – urednica strokovne priloge za hmeljarstvo. Vili Vybihal, kmet, inž. – glavni in odgovorni urednik – Uredništvo je v SOZD Hmezad v Žalcu, Ulica Žalskega tabora 1 – Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5.000 izvodih – Mesečna naročnina 26 din – Tisk AERO Celje – TOZD Grafika

Manjša varnost v manjših vozilih

Manjši avtomobili nudijo manjšo varnost kot veliki. Ta rezultat je bil objavljen v študiji, ki jo je izdala skupina avtomobilskih zavarovalteljev skupaj z Zavarovalnim inštitutom za varnost na avtomobilskih cestah. Preučevanje škod in zapisnikov o prometnih nesrečah med letoma 1978–1980 je pokazalo, da obstaja za potnike v najmanjših vozilih v primeru nesreče več kot dvakratna verjetnost, da se bodo smrtno ponesrečili kot za tiste v velikih vozilih.

BOJ PROTI TOČI

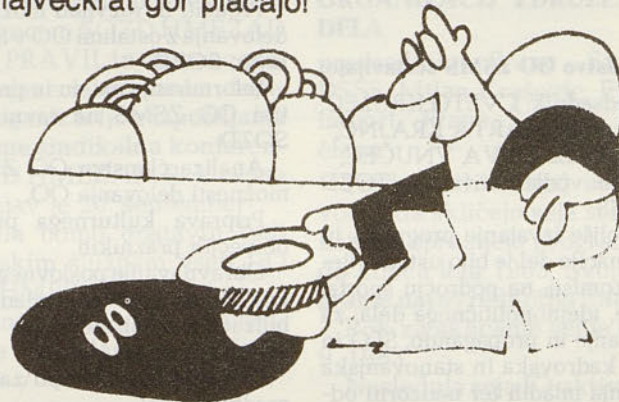
Proti koncu 19. stoletja so organizirali boj proti toči tako, da so proti oblakom izpuščali balone z razstrelivom, ki so ga vžgali z elektriko po žici do balona.

Toni Ramšak je kot mnogi študenti bil pri nas na obvezni praksi

● NATEGOVALNA GUGALNICA

Tisti, ki so dol, največkrat gor plačajo!

V TRAFIKI

- Rjave čevlje 42, prosim!
- Tu prodajamo samo stvari za kadilce...
- Od kdaj pa kadilci hodijo bos!

Glasovi

Glasovi od zgoraj se daleč slišijo, glasovi od spodaj pa so veliko bolj nevarni.

SODOBNA GLOSA

Slep je, kdor se s kmetijstvom ukvarja, mnogo dela ima, pa malo d'narja. Tako že pred leti so dejali. Tisti, ki delat niso znali, raje v mesto so odšli, saj v mestu bolje se živi. Slep je, kdor se s kmetijstvom ukvarja.

Z odprtimi očmi so sanjali, kmetu v brk se le smejali. Zakaj bi delali, če treba ni, saj v trgovini se vse dobi. Slep je, kdor se s kmetijstvom ukvarja.

Oči zdaj zakrivamo pred resnico, čeprav prazno vidimo mesnico. Tarnamo, godemo, obupujemo, saj meso, že drago plačujemo. Slep je, kdor se s kmetijstvom ukvarja.

Dokler devize smo imeli, lepo, brezskrbno smo živeli. Bilo dovolj je nafte in bencina, nabito polna zadnja trgovina. Če česa ni bilo, pa smo prek meje pohiteli.

Zdaj vse drugače je kot prej, živimo slabše kot doslej. In marsikomu to ni prav, pa reče: »Kmet je kriv, ker ni dovolj garal in zadrugi živine dal.«

Stabilizacija nas stiska in pesti, o njej se mnogo govori, a žal prav malo se stori. Toda marsikdo že pravi, da neumen ni, kdor se s kmetijstvom bavi.

Šolska

»Ali so erotični filmi in TV oddaje primerni za osemletkarje?«

»Načelno ne, vendar pomanjkljivo šolsko spolno vzgojo popestrijo in dopolnijo.«

Iz Šmarja v Arilje so krajše poti

Da, krajše in to zato, ker sta to dva že vrsto let pobratena kraja, dve pobrateni občini. Da se dosledneje izrazim, pobrateni prebivalci obeh področij, ki sta si geografsko sicer precej narazen, imata pa reliefno podobne pogoje in gospodarsko marsikaj skupnega.

Niti razdalja, niti različni narodnosti in kulture niso mogli preprečiti, da se ne bi spletle trdne prijateljske vezi, ki se kot kamenčki svetlikajo v mozaiku krepitve bratstva in enotnosti naših narodov.

Poti so spet krajše zato, ker smo ponovno prisostovali srečanju in izmenjavi izkušenj med pobrateni področji. Konec junija smo se na povabilo stanovskih tovarišev iz Arilja odpravili k njim na obisk delavci Temeljne organizacije kooperantov iz Šmarja, nekaj kmetov – članov naše organizacije ter veterinarji področne veterinarske postaje. Spotoma smo se ustavili v hiši cvetja na Dedinju in v Oplencu, kjer smo si ogledali znamenite freske in grobnice srbskih vladarjev.

Po zelo prisrčnem sprejemu, ki so nam ga pripravili gostitelji, smo si najprej ogledali obrat za predelavo sadja in hladilnico ter postopek mrvljenja in skladiščenja malin.

Naslednji dan smo si s predstavniki kmetijske organizacije »Jedinstvo«, ki nastopa v občini Arilje kot organizator kmetijske proizvodnje ogledali pridelavo malin. Tukaj jih gojijo na več kot tristo hektarjih, pretežno v kooperacijski proizvodnji s kmeti. S to dejavnostjo so se pričeli ukvarjati pred sedmimi leti. Imeli smo priložnost videti, da tehnološko in organizacijsko dobro obvladujejo sorazmerno zahtevno proizvodnjo. Dobrim rezultatom botrujejo, poleg ugodnih klimatskih razmer, še vrsta činiteljev, kot so izbor kvalitetnih ameriških sort, ki dajejo precej trdkaste sadeže in doslednost v tehnologiji pridelovanja. Tu naj omenim kvalitetno rez, sprojno privezovanje

na žično oporo, zaščito pred boleznimi, dosledno mehansko obdelavo tal in zatiranje plevelov brez uporabe kemičnih sredstev ter kvaliteten in sprotno obiranje, ki traja kontinuirano pet tednov. Kot zelo pomemben faktor in pogoj za uspešnost te vrste proizvodnje pa je seveda tudi dobro organiziran tekoči odkup in takojšnja globoka zamrzitev sadežev, pakiranje v plastične vrečke in skladiščenje v hladilnici. Zatrjujejo, da je tako konzervirane maline možno uspešno in brez velikih tveganj dobavljati potrošnikom skozi vse leto ter dodajajo, da jim prav to omogoča uspešno nastopanje na domačem in na zahtevnih tujih trgih.

V kratkem razgovoru s predstavniki kmetijske organizacije smo imeli priložnost ugotoviti, da se naši stanovski kolegi v Arilju prav tako ubadajo s specifičnimi problemi, ki so precej podobni našim pri organiziranju kmetijske proizvodnje. Naj tu omenim kronično pomanjkanje repromaterialov, rezervnih delov, težave, ki nastopajo pri prodaji sadja, predvsem jabolka, hrušk, sliv. Zelo malo imajo primernih površin za organiziranje družbene farmerske proizvodnje. Procesom pospešenega zapuščanja vasi se težko zoperstavljajo, ker še nimajo urejene kompleksne socialne varnosti za ljudi na vasi. Kot poseben problem tudi tukaj nastopa rušenje trga, prekupčevanje in navijanje cen do neupravičenih razsežnosti, kar onemogoča kvalitetno organiziranje proizvodnje in uspešno nastopanje na tržišču z vnaprej znanimi količinami proizvodov.

Povedali so nam tudi, da v zadnjem času precej sredstev vlagajo v organiziranje, intenzifikacijo in razvoj govedorejske proizvodnje, proizvodnje mleka, ovčereje itn.

Zadovoljno so se odzvali našemu povabilu in obljubili, da nas bodo prihodnje leto obiskali v Šmarju.

Predstavniki občinskih družbeno političnih organizacij so nas popelja-

li k spomenikom iz NOB, ki tu ponazarjajo nastanek in razvoj znamenite Užiške republike ter ohranjajo njena zgodovinska izročila. S položitvijo venca smo počastili spomin na padle borce.

Nadalje smo imeli priložnost videti, kako si na zanimiv in svojstven način prizadevajo ohraniti življenje na odmaknjenih hribovskih predelih, kjer so zelo pičle možnosti za preživljanje od same kmetijske ali pa gozdarske dejavnosti. Postavili so obrat tekstilne tovarne neposredno v hribovsko vas in zaposlili ljudi z okoliških domačij. Tovarna jim poleg zaposlitve nudi še pomoč pri reševanju stanovanjskih problemov in drugih eksistenčnih nujnosti, ki so neizogibne za ohranitev življenja v tako odmaknjenem in terensko težko dostopnem področju.

Predstavniki tovarne so nam s ponosom povedali, da že vrsto let uspešno sodelujejo s slovensko tekstilno industrijo in trgovino.

Iz istega vzroka, torej želje in potrebe po ohranjanju in oživljanju hribovskih vasi, precej razširjajo tudi dopolnilno dejavnost izdelovanja pletenin na domovih, kar nudi prebi-

valcem dodaten zaslužek. Organizacija jim nudi volno in ostali repromaterial, prireja tečaje in poskrbi za prodajo dokončanih proizvodov, ki si kot kvalitetne pletenine zlahka najdejo prostor in dosegajo ustrezno priznanje na tržišču.

Na večer pred odhodom so nam gostoljubni domačini pripravili zabavno srečanje, na katerem seveda ni manjkalookusnega kajmaka, jagnjetine na ražnju pa seveda tradicionalnega rajanja v kolu, pri katerem smo si prav po »bratsko stopali na prste«. Temu je bila v precejšni meri kriva naša počasnost, še posebej pa »šumadijski čaj« kot domačini veselo pravijo kuhanemu žganju, ki s prijetnim okusom in vonjem omami še tako zavzetega sovražnika take vrste »čajev«.

S prijelnimi vtisi in novimi spoznanji smo se preko Užic odpravili domov. Ustavili smo se na legendarni Kadinjači, nadaljevali pot preko slikovite in razgibane Bosne ter preko obširnih ravnin Slavonije, kjer so kombajni že pričenjali bitko za kruh na njivah zorečega žita.

Vili Klobasa

Težave pri proizvodnji in oskrbi z roto papirjem

TEŽAVE PRI PROIZVODNJI IN OSKRBI Z ROTO PAPIRJEM

V juniju je tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj« vsem prejemnikom za do 50 % zmanjšala dobavo predvidenih količin roto papirja (glede na plan za leto). Težav in problemov tovarne iz Krškega, ki s svojo proizvodnjo pokriva okoli 80 % vseh jugoslovanskih potreb, ne bi na dolgo in široko razlagali. Dejstvo je, da sama tovarna na odpravljane težav ni mogla neposredno vplivati, čeprav so povečali tako fizični obseg proizvodnje kot produktivnost. Glede na značaj tovarne »Djuro Salaj« in pomen njene proizvodnje poskušajo probleme reševati tako v republiki kot tudi s pomočjo zveznega izvršnega sveta. Vendar bo na ta način zagate mogoče reševati dolgoročno. Ta hip pa še ni mogoče natančno reči, do kdaj bodo veljale omejitve pri dobavi roto papirja. Jasno pa je, da z razpoložljivim roto papirjem ni mogoče natisniti vseh časopisov in drugih publikacij, ki so sicer natisnjene na roto papirju. Zato je problematiko obravnaval sekretariat tiskovnega sveta RK SZDL v razširjeni sestavi (17. 6.) in sprejel naslednja stališča:

– glede na razpoložljive količine roto papirja v treh osrednjih časopisno-založniških hišah v Sloveniji imajo pri tiskanju prednost trije politično-informativni dnevnik, ki pa morajo toliko skrbeti svoj obseg, da s tem ne bo bistveno ogrožena njihova temeljna vsebinska zasnova;

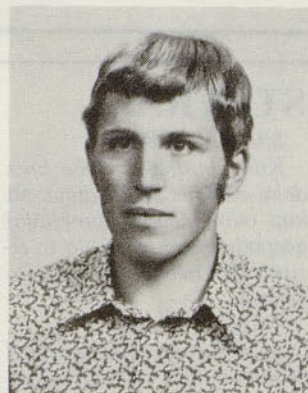
– obseg regionalnih glasil, političnih tednikov in verskega tiska naj se zmanjša na še sprejemljivo razumno mero;

– glede vseh ostalih edicij do nadaljnega velja dogovor, da se tiskanje začasno preloži v soglasju z njihovimi ustanovitelji oziroma izdajatelji.

To zadnje velja tudi za glasila ozdov, ki so tiskana na roto papirju. Ne glede na to, da so težave verjetno kratkoročne, pa je treba pri glasilih takoj predvideti, kaj napraviti oziroma kako izdati glasilo, če roto papirja ne bo!

Večina glasil ozdov, tiskanih na roto papirju, so glasila večjih delovnih organizacij ali sozdov s praviloma veliko naklado. To pa pomeni, da bi prehod na drugačen tisk oziroma drugačen papir ta glasila podražil. Zato bo dolgoročno treba razmišljati tudi o drugačnem zagotavljanju pretoka informacij, posebej v sozidih.

IN MEMORIAM

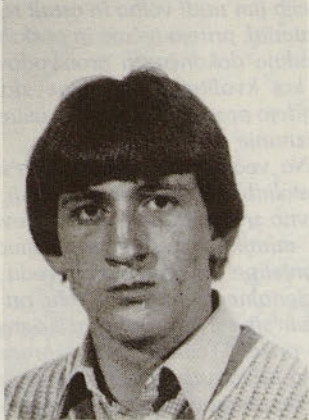

Sedemajstega julija sta minili dve leti odkar je kruta usoda iztrgala iz naših vrst našega analitika in planerja – Feruča Ilijaša. Izguba delavnega, požrtvovalnega in odkritosrčnega tovariša je v našem kolektivu še vedno prisotna kot nekaj nerazumnega in bolečega. Skromen šopek, ki ga vsako leto položimo na njegov prerani grob, je edino, kar lahko zanj še storimo. V naših srcih in mislih pa bo še dolgo živel.

HMEZAD KMETIJSTVO
ILIRSKA BISTRICA

Morje, drago morje

V SPOMIN

Kolektiv KZ Savinjska dolina TZO Polzela je izgubil svojega delovnega tovariša.

V 22. letu starosti je za posledicami prometne nesreče umrl naš prodajalec FRANC SOPOTNIK.

Prehitro je zapustil svoje domače, kolektiv v katerem je delal, delovno mesto in vse, ki smo ga poznali in z njim delali. Po uspešno končani učni dobi za prodajalca je postal prodajalec v Kmetijski preskrbi na Polzeli. Med tem je odslužil vojaški rok in se zopet vrnil v svoj kolektiv, da bi pomagal opravljati vse delovne naloge v Temeljni združni organizaciji. Povsod je bil pripravljen sodelovati. V aktivu mladih kmečkih proizvajalcev je sodeloval ves čas. Vsi ga bomo pogrešali.

Na njegovi zadnji poti se je 4. avgusta od njega poslovila velika množica ljudi. Vsi smo se mu hoteli pokloniti.

Franci je bil vedno optimistično razpoložen, preudaren in prav takšnega bomo v kolektivu pogrešali. Ostal bo mladim in nam kot vzor dobrega sodelavca.

Takšen bo Franci ostal v trajnem spominu vsem, ki smo ga spoštovali.

TZO POLZELA

STAVKA

Bilo mi je osem let.

Kriza hudičeva. Oče brez dela, mati brez dela, doma pa kup otrok. Oče je preklinjal gospodo, mati je molila in se zazirala k nebu, otroci pa smo sitnarili.

– Kruha, kruha!

Bil sem najstarejši, korajžen sem bil in tudi v hlačah me je bilo kar precej; nisem bil podoben dolgonogemu pajku, pa čeprav mi je v želodcu kar naprej krulilo.

Pa se lepega dne oče domisli.

– Korlek, pa bi šel ti h kake-mu kmetu pastirit. Krave bi pasel, novo obleko in čevlje bi dobil, jesti pa kolikor bi hotel.

Gledam očeta in v mislih njegove besede spreminjam v dejanja: obleka, čevlji, mogoče še klobuček in polna skleda mlečne kaše; živino pa sem imel že od nekdaj rad.

– Oče, pa bi šel. Toda kam?

Čehlja se oče za ušesom, razmišlja, se posvetuje z materjo, nato me lopne po rami.

– Vem za gospodarja, ki je dober kot kruh. V Podvrhu. V šolo in v cerkev boš hodil v Braslovče, krave pa boš pasel v planini nad hlevom.

Rečeno, storjeno. Mati pripravi culo in jaz sem kar vriskal od sreče; samo mati je pred odhodom potočila nekaj solza.

Z očetom kreneva na pot. Ves čas mi je slikal kar najlepše življenje in mi dajal nauke, kakor se za skrbnega očeta spodobi.

Sprejem je bil naravnost čudovit. Oba sva se imenitno namalicala. Potem so očetu dali še nekaj masti, moke, krompirja in ližola. Spet mi je položil roko na ramo, mi pogledal v oči in dejal.

– Korlek, priden bodi in lepo ubogaj.

– Bom, oče, bom.

Ko oče odide, mi gospodar in gospodinja razložita, da bom v veži imel mizo in stol, kjer bom zajtrkoval, južinal in večerjal; nad hlevom pa je sobica, tam bom spal, notri je tudi omarica, kjer bom imel svoje stvari. Pokazala sta mi tudi hlev. Hu, koliko živine! Zgodaj da bom moral vstajati, da bom živino poštrigljal, zmetal gnoj na gnojišče, v veži me bo čakal zajtrk, nato pa hitro s kravami in telicami v planino.

– Z učiteljem sem se pa že zmenil. Ne bo ti treba vsak dan v šolo. Mogoče enkrat, dvakrat v tednu.

Že mora biti tako, si mislim v svoji mlečni betici in vztrajam v največji pokorščini pol-drugega meseca; medtem so me sošolci nekajkrat pošteno prebutali.

Naenkrat pa me prešini misel: Zakaj moram jesti v veži, ko pa je v hiši toliko prostora? Zakaj me domači otroci zmerjajo za hlapčiča in počemu oni ne gredo v hlev, na pašo? Zakaj hodijo redno v šolo?

In je počilo kot strela z jasnega. Naredi se bolnega! mi govori nekaj za hrbtom. Lepega jutra se nisem prikazal iz sobice. Gospodar in gospodinja kričita z dvorišča.

– Korl! Korl!

– Bolan! sem zakričal skozi okno. Vse me boli, strašno boli.

– Potem pa takoj k zdravniku! Si šlišal?

Zdravnik je bil doktor Vovšek na Polzeli. Dober človek. Ležem na mizo in on me pretipa od glave do nog. In sprašuje: Boli? Boli? Jaz odgovarjam: Ja. Ja. Naenkrat pa se doktor Vovšek široko nasmeje.

– Zdrav si kot dren! Sedi, da se lepo pogovoriva.

Sedem. On sprašuje, jaz od-

Vlado Plaskan se je upokojil

govarjam. Natanko mu razložim svoj položaj. On me prime za glavo in mi jo krepko stresa.

– Fant, to je stavka! Čestitam!

Dal mi je neke vitaminske tabletko. Potem je dolgo nekaj pisal, dal pisanje v belo kurtko, mi v roke stisnil desetak, me potrepal po rami, se znova nasmejal in dejal.

– Pobič, odslej bo vse v najlepšem redu. Zdaj pa po bližnji domov. Tole pismo pa daj gospodarju.

Ko gospodar pismo prebere, se najprej zjezi, gre nekajkrat po hiši sem in tja, pokliče ženo. Tudi ona prebere pismo in nekam globoko zavzdihne.

– Kaj hočeva, doktor je doktor ...

Meni pa se je čudno zdelo, ko se je v nekaj dneh vse postavilo na glavo: Jedel sem zraven domačih. Spal poleg domačih otrok in nihče mi ni rekel žal besede. Oblekli in obuli so me. Redno sem moral v šolo in tudi domači otroci so pasli živino.

Stavka je uspela; pri hiši sem ostal poldruge leto.

Zakaj sem se poslovil, se ne spominjam več; mogoče se je doma stanje izboljšalo. Vem samo to: vesel sem prišel v tujo hišo, vesel sem šel domov. In ob slovesu so mi posvetili kar precejšnjo pozornost. Pohvalil me je učitelj v šoli, v cerkvi kaplan, gospodinja mi je pripravila bogato popotnico, z gospodarjem sva šla pogledat živino, otroci so žvrgoleli.

– Karlek, ostani!

Jaz pa sem zadel iz protja pleten kovček in s kančkom žalosti zamomljaj.

– Adijo, adijo ...

Z dr. Vovškom sva se pozneje še srečala. Povedal sem mu, kako je zaleglo njegovo priporočilo in da sem desetak, ki mi ga je stisnil v roko, porabil za šolske potrebščine. Zaskrile so se zdravnikove oči, iskro je dejal.

– Najbrž si bil prvi kmečki stavkar v dolini.

– Mogoče res. Na svidenje, gospod doktor!

Nisem ga srečal nikoli več, ohranjenega pa imam v najlepšem spominu.

Drago Kumer

ZADNJA VEST

Skupna seja sekretarjev OOKKS in koordinacijskega odbora sindikata SOZD Hmezad

Na seji 18. avgusta so kritično obravnavali poslovanje SOZD Hmezad za prvo polletje. Posebno tam, kjer imajo DO izgubo ali so na meji rentabilnosti, moramo tem organizacijam posvetiti vso pozornost in jim nuditi pomoč.

Seja je obravnavala tudi sklepe problemske konference ZK SOZD Hmezad in sklepe 9. seje CKJ.

I. V.

ŠPORTNIKI HMEZADA

Vse, ki so tekmovali v ekipah Hmezada, prosimo, da vrnejo drese in trenirke tov. Ajdiču na DSSS v Žalcu

Koordinacija ŠD Hmezad

Vremerski PREGOVORI

Tilen (1. IX.) oblačen, snegen, grda, deževna jesen.

Če je Matevž (21. IX.) vedren, bo prijetna jesen.

Na Mavricija (22. IX.) dan če sonce sije, pozimi prav huda sapa brije.

So tako inteligentni ljudje, da je vprašanje, ali jih sploh še lahko kaj zanima. Previsoka plača je podkupnina. Kadarkoli smo nad breznom, slišimo govornika, ki nas prepričuje, na kako zavirljivi višini smo.